

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan na avstro-ogrske dežele na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 8 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 1 K. Kdor hodi sam po pošti, plača na vse leto 23 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele velja več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez iztečnega vplačila naročnine se ne odira. — Za ostanila se plačuje od petdesetopne poštne vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopini naj se involo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovestijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 35.

Govor posl. dr. Tavčarja v poslanski zbornici dne 1. decembra 1906.

Visoka abornica! Ne bom mučil gospodov z nobenim dolгим govorom, zlasti zato ne, ker je to, kar je bilo povedati v utemeljitev stališča, ki smo ga zavzeli v vprašanju volilne reforme in je še zavzemamo, vse povedal moj prijatelj, poslanec Plantan.

Par splošnih opomb mi boste pa vendar dovolili, zlasti glede načina, na kateri se je rešilo „veliko“ delo volilne reforme v teh treh kronovinah, o katerih se zdaj vrši posvetovanje.

Zadnjič enkrat me žalibog ni bilo v zbornici, ko so govorniki mlado-češke stranke trdili, da je njih stranka glasovala zlasti tudi glede Štajerske, Koroške in Kranjske po najboljši vednosti in vesti v odseku za volilno reformo, ne da bi se pri tem brigala, kako bodo posamezne stranke peljale naprej voz volilne reforme.

Ne bom preiskoval, če je bila ta izjava gospodov Šrameka in dr. Klumparja odkritosrečna.

Nikakor nočem o tem dvomiti. Toda, gospoda moja, v odseku za volilno reformo je moral vsakdo vedeti in vsak ve še danes, da je volilna reforma na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem prikrojena za telo le ene stranke. Tega se ne da tajiti.

Ta volilna reforma je narejena v prid prav posebnih strank in kdor kaj drugega trdi, se kaže slepega; akoravno vidi. (Prav dobro!) Na Štajerskem in Koroškem je napravljena volilna reforma v prid nemški ljudski stranki, na Kranjskem pa v prid sedanje stranke gospoda dvornega svetnika Šukljeta. To so dejstva, ki se ne dajo tajiti in pri tem se kaže ona velika breznačelnost, ona velika neprincipijalnost, ki je obvladala vlado in velike stranke, ko so se zavzele za to stvar!

Na Štajerskem so strogo ločili deželo in mesta, da ima nemška ljudska stranka udobno stališče. To se je naredilo na Štajerskem, in sicer toliko

raje, ker je ta ločitev ponudila priliko, da se slovenski element v deželi še bolj pritiska k tlom.

Na Koroškem se je zgodilo ravno nasprotno, tu nemška ljudska stranka ni želela ločitve dežele od mest in vsled tega se ta ni izvršila, sicer bi nemška ljudska stranka prišla ob nekaj mandatom in ker bi bila potem prisiljena vlada dati Slovincem najmanj dva mandata.

Na Kranjskem se je pridržal koroški obrazec, ker je tako želel moj kolega in stanovski tovariš dr. Šusteršič. To je jasno. Ločitev med deželo in mesti se ni izvršila, toda tisti gospodje, ki so se bojevali proti tej ločitvi na Kranjskem, bodo z največjo ravnodušnostjo glasovali za to ločitev na Štajerskem in v drugih kronovinah.

To je dejstvo, ki se ne da utajiti in nadalnje dejstvo je, ki se tudi ne da utajiti, da se je izvršila volilna reforma tako na Štajerskem, kakor na Koroškem na račun Slovencev. (Dr. Pommer ugovarja). Pribito dejstvo je to, gospod dr. Pommer in če je bolj tajite, toliko bolj sem prepričan, da je resnično. (Poslanec dr. Pommer: Ni res!) Res je! Stroške velike reforme bodo na Štajerskem in Koroškem plačali Slovinci in odgovornost zato morajo prevzeti one stranke, ki so povzročile, kar se je zgodilo na Koroškem, kjer se je izvršil ljudski rop, ko so 50.000 Slovencev napravili za popolnoma brezpravne.

To vpije do neba in če mlado-češka stranka in Poljaki niso tega zapazili, jim končno to še odpustimo, toda da je tista stranka, ki mora danes v političnem življenju in v tem državnem zboru za Jugoslovane v resnici prevzeti odgovornost, ker ima vodstvo v roki, dovolila v odseku za volilno reformo ta ljudski rop, zato jo zadeva odgovornost, ki jo bo v prihodnosti težko mogla nositi.

Mi si za svoj del umijemo roke v nekrivdi, kajti ničesar nismo mogli doseči. Toda stranka, ki ima danes v parlamentu med Jugoslovani vodstvo,

bi glede Koroške prav gotovo bila lahko dosegla uspehe, prav gotovo bi bila dosegla, da bi se vsaj en mandat zagotovil našim koroškim bratom. To bi bili mogli doseči, ako bi bil g. dr. Šusteršič le pri eni edini priložnosti v odseku za volilno reformo pokazal ministrskemu predsedniku tisto energijo, ki jo je navajen kazati na Kranjskem zoper svobodomiselno stranko. Potem bi bil lahko zapustil to zbornico s slavo ovenčan, da je s svojim vplivom rešil koroškim Slovincem vsaj en mandat! Da se to ne zgodi, prepričala nas bo današnja seja.

Dovolite mi, da izjavim, da smatram za udarec po vodi akcijo, da bi se volilna reforma popravila, katero akcijo so uvedli Mladočehi v tej zbornici in katero tudi danes uvaja jugoslovanska stranka. Ako se je dalo — bodisi od velike češke stranke ali od velike jugoslovanske stranke — kaj storiti, morali bi bili postaviti svoje moči v odseku za volilno reformo. Tukaj v zbornici je vse zastoj, brezuspešno je vse govorjenje; tukaj ne moremo ničesar doseči in ne bomo ničesar dosegli in konci seje bomo morali danes iti domov oteženi z zavestjo, da smo z volilno reformo darovali koroške Slovence. **Z današnjim dnevom smo izgubili Koroško** in naj bo dvorni svetnik Šuklje zanašajoč se na favorite, ki jih je videl pri otvortvi nove alpske železnice, še tako optimističen, vendar bo moral on in še marsikdo izmed Slovencev deliti z menoj prepričanje, da se danes izkoplje grob koroškim Slovincem in da je nagrobni spomenik, ki ga bomo postavili na ta grob, ta famozna Gautsch-Beckova volilna reforma.

Gospoda moja! Zdaj bi se rad prav kratko dotaknil kranjskih razmer, ne zato, ker se vdamam goljufivi nadi, da bi tukaj kaj dosegel, ampak ker sem vsled govora, ki ga je govoril 9. novembra gospod poslanec občin ljubljanske okolice, pri-

siljen pečati se nekoliko s kranjskimi razmerami.

Kakor mi boste gotovo pritrdili, nisem v svojem govoru 7. novembra nikomur nič hudega prizadel in nisem v tem govoru o g. dvornem svetniku Šukljetu niti govoril. G. Šuklje, ta postarni dvorni svetnik, doslej še ni imel nobenega povoda, da bi tukaj stopil v akcijo; toda svoje strupene narave ne more zatajiti, ampak mora kot star krokodil v Gangesu venomer hlastati okrog, da bi koga ugriznil v bedro.

Ako so stvari take, boste razumeli, da ne morem molčati, zlasti ker se je gosp. Šuklje podal v kritiko o kranjskih razmarah tukaj v zbornici, katera kritika ni na noben način utemeljena. Le iz tega vzroka hočem govoriti nekoliko o Kranjski.

Kranjska je torej za vrsto let darovana klerikalcem. Naj se v božjem imenu vesele tega! G. dvorni svetnik Šuklje je že 9. novembra kranjske razmere vlačil v svoj govor, akoravno bi bil danes pravzaprav pravi čas, da se govori o tem. (Šuklje: Saj je bila generalna debata!) Bila je pravzaprav predčasna specialna debata o Kranjski!

Predvsem moram sledeče opomniti:

Pritrdili mi boste, da je nenavadno težko, polemizirati z dvornim svetnikom Šukljatom. Meče mi na primer sledeče fraze v obraz (bere): „da nima o političnih mislih, o politični razsodnosti, o političnem konceptu niti atoma“.

To se pravi z drugimi besedami, da sem v politiki osel. (Veselost.) Kako morem s takim človekom polemizirati? Možno bi bilo na megalomaniji. Meni, da je opravičen vse reči komu drugemu. Boleha pa tudi na drugi slabi ideji. Misli namreč, če kaj reče, da mora to biti absolutno resnično, ker on to pravi. Ako Šuklje reče, mora biti res! Ako mi pravi Šuklje, da nimam nobenega atoma politične pameti, da sem puhloglavec, mora biti res, ker on tako pravi! Kako se morem torej z njim bojevati? Ali naj mu rečem: Preljubi

prijatelj moj, o tebi imam ravno tako naziranje? (Veselost.) Ali smo potem prišli korak naprej? To ni nikaka polemika in konstatirati moram, da sem v obeh Šukljatovih zdaj ničla. Dokler je bil še pri naši stranki, je bil v njegovih očeh dr. Šusteršič ničla. Opazujem, da se drži g. Šuklje vedno istega principa, da snatra vedno ljubega bližnika za neumneža, akoravno glede svoje lastne osebnosti pravzaprav ne more kazati na nobene posebne duševne zaklade. Bil bi silno v zadregi, če bi ga danes pozvali: Ti veliki mož, povej nam vendar, kaj velikanskega si storil za slovensko ljudstvo? Ne vem, če je tukaj tako posebno dobro situiran, da bi smel iskati svojo legitimacijo, da imenuje vsakega drugega manj vrednega človeka.

Omenjam to le zaradi tega, da pribijem, da mi ta vrsta polemike ne imponira. Pribito dejstvo je, da ima takozvani asinus vulgaris lastnost, da smatra ves svet za tepca in da misli, da mora tako biti, kot on trdi.

Glede Kranjske je moj nekdanji prijatelj in somišljenik dvorni svetnik Šuklje dejal naslednje (bere):

„Kdo sledi pri nas vodstvu gosp. dr. Tavčarja? Gospoda moja! Pogledajte si to družbo! Par, rekel bi, tečnih, nočem reči lačnih, plenzelčnih advokatov, potem par uradnikov in par kramarjev.“

Stranka na Kranjskem, kateri imam čast pripadati, ima dandanes še vse tiste pozicije, ki jih je zavzela pred šestimi leti. Izmed sedanjih slovenskih državnozborskih mandatom iz Kranjske jih imam o tretjino; stranka poslanca dr. Šusteršiča jih ima šest, mi jih imamo tri.

Ravno isto razmerje je glede deželne zbornice. Mi imamo devet mandatom, klerikalna stranka pa 16, vsled česar se more reči, da imamo v resnici v rokah dobro tretjino slovenskih deželnozborskih mandatom.

To je torej faktični položaj, ki

LISTEK.

Simon Gregorčič †

Pozno, prepozno mi je v moje samotarstvo došla žalostna novica, da nas je zapustil Simon Gregorčič. Kdo in kaj je bil Gregorčič, tega ni treba razlagati Slovincem. Narod ga je poznal, častil ga je in ljubil, in častili in ljubili ga bodo še pozni rodovi!

Ginljivo slovesno so ga rojaki spremili na zadnjem potu „nazaj, nazaj v planinski raj“, v ljubo domačo, rodno zemljo v večni mir in pokoj.

Blag mu spomin!

Jos. Stritar.

Mlada kri.

Spisal Bistričan.

(Dalje.)

IV.

Anica Lipnik ni hodila več k šivilji šivat. Alfonz jo je pregovoril,

da je šivala doma. „Kaj bi se trudila za druge ljudi,“ ji je rekel, „ko boš vendar enkrat imenitna gospa; sramotno bi bilo delati za tistih par desetih na komando od gotove ure jutraj do gotovega časa zvečer. In Anica Lipnik, ki se je že v duhu zibala v svileni obleki po parketnih sobanah, je bila takoj pripravljena ustreči tej želji svojega ženina in šivala je doma. Alfonz je pa hodil k njej, kadar je bil prost. Tu sta se sprehajala ob luninem svitu po dolgem drevoredu, katerega drevesa so izgubljevala svoj poletni čar in oblačila mrzlo jesensko in zimsko obleko, ali sta pa sedela v Aničini sobici v objemu in si žgoleda pesem o večno lepi mladi ljubezni, katero je slajšal še marsikak poljub.

Nekega dne je obiskala Anico njena prijateljica Katinka, s katero se že dober mesec nista videli, a je Katinka zvedela nekod, da je njena prijateljica Anica zdaj doma. Govorili sta o tem in onem — ženske si imajo vedno toliko povedati — kar zapazi Katinka lep prstan na Aničinem prstu.

„Ah, kako lep prstan imaš!“ vzdihne in potegne prijateljico roko k sebi in skoraj nervozno vpraša: „Kje si ga pa dobila?“

„Ženin mi ga je dal,“ odvrne Anica z vidnim ponosom, češ, ko bi ti vedela, kakšen bogatin je moj ženin.

„Kdo pa je tvoj ženin?“

„Velik gospod je, inženir in doma tam iz daljne Nemčije, celo plemenitega rodu je. Piše se —“

„Alfonz Alberti!“ zakriči Katinka in vsa kri ji butne v lice.

„Ti ga poznaš?“ se začudi Anica.

„Predobro!“

„Zakaj predobro?“ in v deklici se je zbudilo nekaj kot ljubosumnost.

„Tale prstan je spravil iz mene, da ga je dal tebi. Maščujem se nad tem lumpom! Ta nemški barabon se bo hodil sem iz poštenih deklet norčevat! Maščujem se, Anica, pomagaj mi, da se!“

„Kako naj ti pomagam?“ je vprašala Anica, kateri se je Katinkino razburjenje zdelo nekoliko preveliko. Se je že Katinke naveličal, si

je mislila in ker sem jaz boljša od nje, poprijel se je mene. Samoljubje in nekaj ponos sta jo prevzela, da ni kar nič našla vzroka, da bi pomagala svoji prijateljici se maščevati nad skupnim ljubčkom.

„Kakor jaz, tako si goljufana ti,“ je odvrnila na zadnje vprašanje Aničine Katinka. „Obe je goljufal, obema lagal. Kdor ima dve ljubici, laže eni kot drugi in ima hinavsko srce. Ne mine morda dolgo, ko boš tudi ti spoznala, da si zaničevana in zamestovana od njega. Ali ne poznaš možkih, da ne znajo drugega kot norčevati se iz nas mladih deklet? Ker sva bili midve preneumni, da bi bili njega vlekli, imel je on naju za norca. Zato zasluži maščevanje, bridko maščevanje!“

Ti izrazi poteptane ljubezni so našli odmev v dozdaj tako trdno ljubečem srcu Aničinem. Prijateljice besede so ji odprle oči, da je spoznala vso lokavost Alfonzovo in da se hodi z njo le šalit in kratkočasit.

„Pomagam se ti maščevati,“ je rekla odločno, snela prstan s prsta in

ga dala prijateljici, „samo povej, kako se maščujeva. Tvoje maščevanje mora biti večje.“

Katinka je objela Anico in pritiskala poljub na njeno lice in dejala:

„Skandal mu narediva!“

„Kje, kako?“

„Povabim ga na sestanek in tam ga obdelava, kakor zasluži.“

„Dobro, dobro, imenitno!“ je pritrjevala Anica, nakar sta se domesnili, da ga takoj drug večer povabi Katinka na sestanek na Bleiweisovo cesto za „Narodni dom“, ko pojdejo delavke iz tobačne tovarne domov, Anica se skrije, ko stopi Katinka predenj, nakar se začne obdelovanje z besedami in dejanskimi.

S črnimi nakanami sta se po mnogem raznovrstnem govorjenju ločili gostoljubni prijateljici.

V.

Ob določeni uri sta bili naši junakinji na svojem mestu. Vsaka je imela pripravljen žestek, ki naj bi igral pri predstoječem napadu veliko vlogo. Dvomili sta nekoliko, če bo

se ne da utajiti in valed tega je jako neopravičeno, da nas je vlada kljub temu faktičnemu položaju na Kranjskem in puncto državnega zbora dala popolnoma v roke klerikalne stranke.

Pravim: Vlada naj mi pove en vzrok, ki bi opravičil za Kranjsko, da pride naša stranka ob svojo pozicijo, dočim je vlada v vseh drugih kronovinah skrbno pazila na to, da ostane posestno stanje posameznih strank nedotaknjeno.

Povejte mi torej le en pravičen vzrok, zakaj smo smeli biti na Kranjskem oropani? Zakaj? Zakaj ni nemška ljudska stranka na Štajerskem in Koroškem oropana, zakaj niso oropane druge stranke v drugih kronovinah? Zato, ker nas je vlada prodala naravnost klerikalni stranki; mi moramo plačati stroške, da se zavzema naša klerikalna stranka za volilno reformo.

Ako je pa položaj tak, potem vendar še ne more trditi g. dvorni svetnik Šuklje, da pripada naši stranki le par lačnih kramarjev in advokatov. Sploh je pa velika netaktnost, ako se dvorni svetnik Šuklje povzpne do take tirade.

Pri tem bi še na eno rad opozoril: Naj bi Šuklje ne pozabil, da ga je svoj čas advokat spravil na višino, z denarjem nekega advokata si je pridobil svoj prvi državnozbornski mandat in njegove prijetne posledice. Advokat ga je takorekoč naredil vsega, kar je danes. In končno, ko je bil že čisto obupan, ko je politično stradal, našel se je znova lačen advokat v osebi g. dr. Šusteršiča, ki ga je spet rešil. (Dr. Šusteršič: Jaz nisem lačen!) Pridem precej na to!

Trivijalno se mi zdi samoobsebi, ako se govori o lačnih advokatih. Menim, da tudi dr. Šusteršič g. dvornemu svetniku Šukljetu ne bo hvaležen zato, da govori o takih advokatih, ker končno smo, kar se Kranjske tiče — s samozavestjo lahko rečem — člani tega stanu enakovredni.

Poslanec dr. Šusteršič kot advokat ni boljši ne slabši od mene, vsi smo enakovredni in naravnost smešno je govoriti o lačnih advokatih Kranjske tembolj, ker dvornemu svetniku Šukljetu sploh ne pristaja, ako očita drugim osebam pohlepnost po plenu. Naj s takimi očitaji ostane tukaj lepo pod kloppo.

Dvorni svetnik Šuklje je nadalje izjavil, da je v naši stranki že nastopil razpad. Kdaj pa? Kaj pa se je zgodilo? Počakajte, da pridejo deželnozbornske volitve, ostali bomo v svojih pozicijah, česar Vi ne pričakujete! Izključeno seveda ni! Naravnost smešno pa je, ako g. dr. Šusteršič ne more zapustiti starega dovtipa. Kolikorkrat zlobna kak katoliški shod, vselej pride s starim brezzobnim dovtipom, da imam pravzaprav jaz zaslug, da se njegova stranka na Kranjskem veča od dne do dne. Nobena beseda tega ni res-

Alfonz prišel, če ne bo kaj sumil o nameravanem tolovajstvu. Vendar, ker mu je Katinka ostro zabičila, da mora priti, sta se umirili in ga z vso gotovostjo pričakovali.

Res je prišel, ravno ko so se pokazale prve gruče tobačnih delavk na Bleiweisovi cesti. Anica je stopila za mejo, Katinka je pa nemirno hodila semtertja, ko jo je Alfonz pozdravil in ji želel dober večer.

A slabo je naletel.

Primi in očitana v pretrganih stavkih so letela nanj kot toča iz svinčeno sivih oblakov in ko je na dano znamenje stopila še Anica od druge strani v akcijo, je čutil Alfonz Alberti prvi udarec Katinkinega dežnika. Za prvim je sledil drugi, temu tretji in tako dalje, tako hitro in vse vprek, da preje tako ljubljani mladenič ni mogel več šteti udarcev, ki jih je povzročala zaničevana ljubezica. Da bi se rešil iz tega skrajno neljubega in mučnega položaja, je ubral pot pod noge proti tropam tobačnih delavk. To pa je razjarjeni dekletu le še bolj podkurilo. Udrli sta se za njim in dežnika sta pokala po Alfonzovi glavi — klobuk mu je že preje odpadel — po hrbtišču in sploh kamor je priletelo.

nična. Saj veste vsi, kaj drži pokonci katoliško stranko na Kranjskem: splošno sama agitacija duhovščine. Ako bi mi v vsaki vasi, v vsaki fari imeli tri neplačane agitatorje, ki delajo lahko še z verskimi sredstvi, bil bi dvorni svetnik Šuklje dandanes prav majhen mož in gotovo ne bi imel nobenega mandata!

Res je, gospoda moja, v naši stranki kakor v vsaki stranki je nastalo nekako razburjenje. To priznam. Toda glavni vzrok temu je iskati v dejstvu, da je v stranki zastopan nekaj element, ki je vsak trenotek pripravljen, preskočiti v drugo stranko. V stranki so ljudje, ki si neprestano svojijo boljše namazan kos kruha. Ako jim stranka ne more dati toliko masla, kolikor ga potrebujejo za svoj kruh, potem so takoj pripravljeni na skakanje liki žaba ter skačejo v drugo stranko. Taki elementi so tudi pri nas, in še bolj bodo prihajali do veljave, ako bo ta volilna reforma dobila zakonito veljavo. Mi bomo nekatere izgubili, in katoliška stranka bo morda še prevzela od nas te ali one stare hlače. V božjem imenu krpajte te hlače naprej, ako čutite potrebo; nam je vseeno!

Skleniti hočem ter preidem nazaj na neko stvar, zaradi katere sem največ povzel danes besedo. Z gospodom dvornim svetnikom Šukljeto je težko polemizovati že zategadelj, ker vedoma sprevača priznava dejstva. Gospoda moja! Dejstvo, da je 21. julija neki Srb za naš klub sedel v volilnem odseku, ki ga je poklical noter dr. Plojev klub, to dejstvo je pribito in ravno tako dejstvo, da naši srbski tovariši glede volilne reforme zavzemajo drugačno stališče kakor mi. V Dalmaciji so z njimi glede volilne reforme hrvatski bratje pravično postopali. Dva mandata, menim, so jim dali, kakor jih imajo tudi že sedaj. S tem so zadovoljni ter se niso, kolikor je meni znano, tudi nikoli pokazali za protivnike volilne reforme.

Pribito pa je tudi, da niti posl. dr. Kvekić niti posl. Vujatović ne pripadata takozvani Tavčarjevi zvezi. To vesta prav dobro gospod posl. dr. Šusteršič kakor tudi dvorni svetnik Šuklje. (Posl. dr. Šusteršič: Gospoda sta vendar v Vašem klubu!) Toda dobro veste, da zavzemata drugačno stališče! Gospod poslanec dr. Ebenchoch je tudi v klubu katoliškega centra, a glede volilne reforme zavzema vendar drugačno stališče, kakor klubova večina; resnično svobodomiselnih Slovencev so zavzeli napram volilni reformi drugačno stališče kakor Srbi in ako bi bilo šlo po našem, bi gospod Vujatović ne bil prišel v odsek. In kar je storil gospod Vujatović, se ne sme zapisati na naš rovaš.

Dasi so tedaj razmerje dvornemu svetniku Šukljetu popolnoma natanko znane, napravlja vendar iz vsega tega veliko hrupa ter izvaja vse politične posledice, ki so same na sebi smešne.

To je smešno, gospoda moja, in

Tako so se podili do vhoda v Nunske ulice. Tu je pa Alfonz svignil v ozko ulico in planil čez nizko ograjo na desni strani in se skril v zeljniku, kamor mu nista sledili punici, katerima so se tobačne delavke, ki so se v obilnem številu zbrale na licu poboja, tako iz srca smejale, da se je vsem začelo kolcat. Anica in Katinka sta sprevideli, da gre ves smeh na njun račun, zato sta zbežali izpred oči svojih zasmehovalk, kolikor so ju nesle noge.

Alfonz je zapustil tovarišijo zelenjave, ko je potihnil ves šum v bližini. Potuhnjeno se je splazil čez vrtno ograjo na Bleiweisovo cesto, kjer je med kupi blata našel svoj ves povaljan klobuk, ki bi bil primeren vse drugam kot na tako častno mesto, kot je na glavi. Vendar Alfonz ga je z rokavom parkrat opazil, razpotegnil po dolgem in počez in pokril z njim bule, ki so mu jih prizadajali kruti dežniki.

Po stranskih ulicah je prišel do svojega stanovanja, glavo pa polno najgroznejše osvete za javno zasramovanje in postavljanje v zasmeh.

(Dalje prih.)

taka zasukavanja so malenkostna in za polemiko brez vrednosti.

To omenjam le mimogrede. Toda glavna stvar, zaradi katere sem si danes izprosil besedo, je sledeča:

Gospoda moja! Natanko poznam dvornega svetnika Šukljeta, a njegovega značaja ne poznam, dasi sem občeval z njim kakih 20 let, v tem pogledu tudi ne izrečem nadaljnjih opazk. Toda njegovo lastnost poznam, da si tu in tam v svoji polemiki tudi kaj izmisli.

Ni še dolgo temu, ko mi je hotel tukaj obesiti na vrat nedolžno dete, toda izkazalo se je, da je bil mož popolnoma na napačni poti in da mi je takrat prizadejal veliko krivico z otrokom, ki ne eksistira.

Ravno to je poskusil sedaj v debati o volilni reformi. V svojem govoru dne 9. novembra je potem, ko je poprej v obrambo ministrskega predsednika povedal razne take stvari, ki jih ministrski predsednik rad sliši, rekel dobesedno sledeče (čita): „Čisto prav te ogorčenje, toda vprašal bi le eno, in bi vprašanje, recimo trditev zdržal, tudi ako bi imel pogum zanikati — koliko so vredna njegova zanikanja, videli ste na predidčem.“ — Živa duša ni ničesar videla. — „Povedalo se mi je od prav dobro poučene strani, da so k gotovim vladam prišli gotovi gospodje, ki so rekli: Mi požremo končno celo volilno reformo, kakršna je, s kožo in kostmi, le mestni mandat na Kranjskem hočemo imeti!“ (Medklie.)

Gospoda moja! Sem tako prost, da sem predvsem mnenja, da ta dobro poučena stran, na katero se gospod dvorni svetnik Šuklje sklicuje, sploh ne eksistira.

Vzemimo, da je tako. Ako pa eksistira, je ta dobro poučena stran lažnjiva stran. In ako se je s tem hotel obesiti ministrskemu predsedniku ter se nanj sklicevati, rečem, da mu je ministrski predsednik povedal neresnico. Toda po mojem prepričanju je sploh vsa stvar od konca do kraja izmišljena in zlagana. Naj se Šuklje sklicuje na svojega zaupnika. S takimi lažmi se ne deluje v dostojni družbi, in dokler ne dokaže, da je resnično, kar je trdil, moram obžalovaje izjaviti, da stojim v mojih očeh še mnogo nižje, kakor je stal dosedaj. (Bravo! bravo! Medklie.)

Govor poslanca Plantana

v poslanski zbornici 1. decembra.

(Dalje.)

Ker se je proklamiral ta kočevski mandat tako v odseku za volilno reformo kakor tudi zunaj njega kot uspeh kompromisa, sem bil že v odseku primoran, jasno in točno izjaviti, da jaz in moja stranka nismo bili v nobenem oziru udeleženi pri kompromisnih pogajanjih, ki jih je vodil gosp. poslanec dr. Šusteršič z Nemci, da torej najodločneje protestujemo glede kočevskega mandata proti sporazumu sklenjenem za našim hrbtom in da ga ne moremo smatrati kot pravno obveznega.

Radi večje jasnosti in v večem spominu konstatujem tu v tej visoki zbornici, da se napredni Slovenci niso v odseku za volilno reformo nikdar udeležili kompromisnih pogajanj radi takozvanega kočevskega mandata in da niso nikdar dali svojega dovoljenja, da se kreira ta mandat.

Mi smatramo ta mandat kot novo oškodovanje in žalitev slovenskega naroda, proti kateri moramo najodločneje protestirati.

Vladi ne moremo pri ti priliki prihraniti očitanja, da je baš ona med pogajanjimi za novi kočevski mandat očitno dokazala, da je napram Slovencem neodkritosrčna in obenem sovražna, zakaj dočim je radevolje preskrbela Nemcem nov kočevski mandat, ni bila voljna, da bi priznala in izpostavljala slovenskim mestom, trgov in industrijskim krajem dva mandata, ki so ju imeli že dosedaj.

Dočim izkazujejo na Kranjskem volilni okraji povprečno 46.000 prebivalcev, je vlada ustanovila brez pravega vzroka drage volje poseben volilni okraj za Kočevce in s tem

pokazala, s katerim merilom se meri pravica na Kranjskem Nemcem in s katerim Slovencem.

In ta vlada si upa še označevati to predlogo kot pravično in odgovarjajočo splošnemu enakemu pravu, dasi ve prav dobro, da je ta predloga prava ironija na pravičnost in splošno, enako volilno pravico.

Nečem se spuščati v nadaljno razmotrivanje raznih, že čisto in izborna grajanih krivic in novih privilegijev vladne predloge, to pa moram pibiti, da je Gautscheva in sedanja vlada sicer odpravila stare privilegije raznih stanov, da je pa za to ustvarila nove privilegije za različne narode in stranke in sicer pod naslovom enakosti in pravičnosti.

Proti taki nečuveni zlorabi pojmov „pravičnosti“ in enakosti je treba protestirati z vso energijo, zakaj nikdar se še niso grše zlorabljali ti pojmi, kakor v vladni predlogi in v raznih vladnih izjavah tekom zadnjega leta.

S tem sem se dotaknil velike krivice, ki jo hoče zadati vladna predloga in predlog odseku za volilno reformo srednjemu stanu na Kranjskem in ki se mora odstraniti, ako se neče, da ostane na volilni predlogi madež najgrše krivice in najhujšega nasilstva.

V odseku za volilno reformo sem že opisal, kako je prišlo, da se je ustanovil na Kranjskem samo za deželno stolno mesto Ljubljano en mestni mandat in da se na vsa druga mesta in trge ni oziralo in so se porazdelili v 10 oziroma 11 kmetijskih volilnih okrajev.

Razmere v deželi kranjski pa niso v tej zbornici skoro prav nič ali pa so le zelo malo znane, zato mi naj bo dovoljeno, da podam v tej visoki zbornici kolikor mogoče kratko pojasnilo v svrhu, da si lahko častiti gospodje poslanci ustvarijo sodbo, ako je moj minoritetni predlog opravičen ali ne.

Po starem volilnem redu je imela Kranjska tri takozvane mestne mandate namreč: a) za deželno stolno mesto Ljubljano in za trgovsko in obrtno zbornico en mandat; b) za Postojno, Idrijo, Vrhniko, Lož, Radovljico, Trzin, Kamnik, Kranj in Škofjo Loko en mandat in c) za dolenska mesta: Novo mesto, Višnje gor, Krško, Kostanjevico, Črnomelj, Metliko, Kočevje in Ribnico en mandat.

Ti trije mestni mandati so bili že veliko let v posesti slovenske napredne stranke in se ji niso mogli iztrgati vkljub največjim naporom klerikalne stranke.

Kar se ni posrečilo z odkritim volilnim bojem, naj bi se doseglo s pomočjo vlade potom volilne predloge in s to spojene razdelitve volilnih okrajev. (Tako je!)

Za mesto Ljubljano se je velikušno še pustil na en volilni okraj tudi v vladni predlogi v trdnem prepričanju, da bo tudi ta volilni okraj bojni mandat, ker stoji tu napredni stranki nasproti klerikalna stranka, nemške, socialdemokratske in krščanske socialne delavske organizacije, da si torej more slovenska napredna stranka zagotoviti ta mandat samo v ljutom boju s tremi gori navedenimi strankami.

Na mesta in trge in vse druge industrijske kraje, ki so imeli dosedaj volilno pravico se prav čisto nič ni oziralo in bi jih naj majoriziralo klerikalno kmetско prebivalstvo.

Vse, kar je baron Gautsch govoril v tej visoki zbornici dne 28. novembra l. l. in 23. februarja t. l. o principih novega volilnega reda, se je utajilo napram deželi kranjski, oziroma napram mestom, trgov in industrijskim krajem na Kranjskem.

Bivši ministrski predsednik baron Gautsch je rekel, da so bili za ločitev mest in kmetijskih občin merodajni ti-le razlogi: že obstoječe mestne kurije, večja interesna skupnost občin z enako socialno strukturo in prepričanje, da se bodo s tem bistveno ublažila socialna nasprotstva pri državnoborskih volitvah med mesti in kmetijskimi občinami.

Toda mesta in trgi na Kranjskem niso našli milosti v očeh ministra grofa Bylandta-Rheidta; oropali so jih

enostavno dosedanjih važnih političnih pravic, utopili so jih v morje kmetijskih volilnih okrajev in jih izročili v plen brezobzirni majorizaciji klerikalne stranke, oziroma kmetškega prebivalstva.

Pod geslom: „Enake pravice vsem!“ so oropali prebivalce mest in trgov na Kranjskem volilne pravice, zakaj vsakdo lahko vidi, da mora 64.000 oseb srednjega stanu, ki žive in delajo v teh mestih, trgih in industrijskih krajih, zadaviti kmetско prebivalstvo približno 450.000 duš — torej sedemkratna premoč in jih obsoditi v politično brezpravnost.

In tako se je obsodil tisti srednji stan v deželi, kateremu pripada inteligenca, obrtniki, trgovci in industrijski delavci vred v politično onemoglost in se ubil ne glede na njegovo važnost kot davkoplačevalec in kulturonosец, in kot važna opora države in kot branitelj nacionalne ideje.

Visoko spoštovana gospoda! Ali mislite, da bo kranjski srednji stan mirno gledal, kako se mu polaga vrv okrog vratu in se ga obsoja v politično brezmočnost in brezpomembnost, ter se ga hoče izločiti iz političnega življenja samo zategadelj, ker to zahteva vodja klerikalne stranke, eden izmed mnogih očetov te volilne reforme, g. dr. Šusteršič?

Ne, meščan, uradnik, trgovec in obrtnik vsi ti so si dovolj svesti svoje važnosti za kulturo, napredek in državo, da ne bodo mirno trpeli, da se jih hoče na ta način zadaviti.

Zato je tudi 26 občinskih zastopstev udeleženi mest in trgov poslalo peticije na državni zbor, v katerih protestirajo proti grozeči krivici in zahtevajo, da se osnujeta dva takozvana mestna mandata.

Splošno mnenje na Kranjskem je, da se morata kreirati za kranjski srednji stan, kakor se je to napravilo v drugih kronovinah, za mesta, trge in industrijske kraje dva mandata, ker bi sicer ostal v novem parlamentu kranjski srednji stan docela nezastopan, kar bi vendar bila v nebo kričeča krivica.

G. ministrski predsednik baron Gautsch je dne 28. novembra m. l. izjavil (čita):

„Vlada bo po možnosti uvaževala razmere dežela in želje strank glede razdelitve volilnih okrajev in števila mandatov. Zakaj avstrijski vladi je zelo po volji, da se da beseda državo vzdržujočim strankam v tako temeljnem vprašanju in da imajo tudi v bodoče možnost, uveljavljati svoja načela in interese, ki jih zastopajo.“

In sedaj vprašam visoko vlado: Kaj je storila, da bi pri razdelitvi volilnih okrajev dala tudi meščanski napredni stranki na Kranjskem možnost, da bi se pri tem uvaževala njena beseda?

Vlada ni v tem oziru storila ničesar; pogajala se je pač z notorično revolucionarno stranko socialnih demokratov, dočim je docela ignorirala državo ohranjujočo, meščansko stranko na Kranjskem.

Vlada se je pogajala samo z večjim strankami, da bi si zagotovila izdatno pomoč v reformni kampanji, stopila je v zvezo z revolucionarnimi socialnimi demokrati in z drugimi opozicionalnimi strankami, tako na primer z klerikalnimi Jugoslavo in tako se je na to sestavil načrt volilne reforme za Kranjsko, ki je docela zvarjen po okusu klerikalne stranke dr. Šusteršiča.

Baron Gautsch se je prav dobro zavedal tega žalostnega dejstva, zato se je čutil dne 23. februarja t. l., ko je položil ta monstrum volilne reforme na mizo te visoke zbornice, takoj primorane, braniti svoje delo z besedami (čita):

Z vso gostovostjo smem trditi, da se volilna reforma ni začela v interesu kakršne koli stranke. „Qui s'excuse s'accuse!“

Vsakdo pa, ki ima oči, mora iz predloženega načrta razvideti, da so se v tem načrtu očitno protežrle gotove stranke; zato so tudi z dušo in telesom stopile v vladno službo v trdnem prepričanju, da zastopajo samo svoje najlastnejše interese, ako de-

lujejo in se bore za uspeh velikega reformnega dela.

In tako so se prijatelji volilne reforme dan za dnevom množili v isti meri, kakor so se raznim strankam priznavale zaželjene kosesije glede na njihove zahteve za bodoči njihov položaj.

Nobene stranke ne vidim v tej visoki zbornici, ki bi se iz nesebičnega prepričanja zavzemala za to reformno delo, zakaj vsaka izmed teh je storila to v gotovem pričakovanju, da se ji z volilno reformo poveča njena moč, in mirne duše smem trditi, da je le malo odkritostnih prijateljev te volilne reforme v tej zbornici in tudi najglasnejši pristaši vladne predloge, to so socialni demokrati in stranka dr. Šusteršiča, bi se za ta načrt volilne reforme gotovo ne navduševali tako in bi prav gotovo proti glasovali, ako bi s tem morda njihova stranka izgubila polovico dosedanjih svojih mandatov. (Pritrjevanje.)

Vidite, čislana gospoda, da prave ljubezni do te predloge ni najti nikjer, marveč da igrajo v tem vprašanju veliko vlogo egoizem in razni drugi motivi pri mnogih strankah v tej zbornici in da ni niti sledu o kakšnem pravem navdušenju. (Posl. Udržal: To je takozvana prebavna uljudnost!) Bo že tako!

To velja zlasti glede naše klerikalne stranke na Kranjskem pod poveljstvom dr. Šusteršiča.

Ta stranka je na videz najbolj navdušena boriteljica za volilno reformo, v resnici in v srcu je pa vse drugo nego to.

Danes je za predloženo zakonsko osnovo. Toda zakaj? Iz edinega vzroka, ker se hoče s ponudnirano razdelitvijo volilnih okrajev napraviti vsa Kranjska za brezmočno satrapijo dr. Šusteršiča.

Na podlagi gotovih dejstev se sme reči, da bi klerikalna stranka pod dr. Šusteršičem takoj nastopila najodločnejše proti vladni predlogi, ako bi morala par mandatov v deželi odstopiti napredni stranki.

Morda nikjer v naši državni polovici ne nastopa nagi in brutalni egoizem v tem resnem času političnega prerodenja smejeje kakor pri nas na Kranjskem.

Klerikalna stranka pod dr. Šusteršičem, ki je bila prejšnji vladni dr. pl. Koerberja skrajno sovražna, je takoj po njegovem odstopu prišla k ministrskemu predsedniku baronu Gautschu in se mu je takoj ponudila v službo proti primernemu odplačilu. Tako se je posrečil pakt med vladno in dr. Šusteršičem in potem pakta je morala pasti glava prejšnjega deželnega predsednika barona Heina pred noge vsega mogočnega dr. Šusteršiča, za kar se je nam poslal kar preko noči v deželo klerikalni deželni predsednik s takisto klerikalnim dvornim svetnikom.

Zato je pa stopila stranka dr. Šusteršiča v službo nove vlade in ko je leta prišla s pripravami za predlogo o volilni reformi, je bil dr. Šusteršič tu kot botar, da bi ponudil svojo pomoč vladi pri težavnem njenem delu.

On in dvorni svetnik Šuklje sta dala grofu Bylandtu-Rheidtu take informacije, da se mu ni zdelo niti potrebno, da bi v smislu slovesnih obljub svojega gospoda in mojstra barona Gautscha pritegnil vsaj formalno k posvetovanju tudi slovensko-napredno stranko in njene zastopnike v tej zbornici. To pač dokazuje najboljši, koliko je verjeti najslovesnejšim obljubam ministrskega predsednika! Tega ni bilo potreba. Saj sta ga imenovana gospoda zadostno informirala, da se mu ni bilo več treba brigati za našo stranko.

Združenemu trudu gospodov dr. Šusteršiča, dvor. svetnika Šukljeja in grofa Bylandta se je posrečilo, na ta način sestaviti čudovito razdelitev volilnih okrajev na Kranjskem, po kateri se je kiral za Ljubljano en volilni okraj, za vso drugo deželo, včevši vsa mesta, trge in industrijalne kraje pa deset, odnosno po predlogu g. dr. Lj. Čokarja in po načrtu odseka za volilno reformo enajst, torej skupaj dvanajst volilnih okrajev. (Dalje prih.)

Iz delegacij.

Budimpešta, 4. decembra. Proračunski odsek avstrijske delegacije je imel danes prvo sejo, v kateri je predložil minister baron Aehrenthal svoj ekspozé. Minister zunanjih del pravi v svojem poročilu, da je razmerje Avstro-Ogrske z vsemi faktorji evropske politike prijateljsko in zaupno. Povodom svojega nastopa se je minister sestel s knezom Bülowom in italijanskim ministrom zunanjih del Tittomijem. Pri tej priliki se je pokazalo, da vlada med trozvezniki popolna harmonija. — Tudi z Rusijo goji naša država že nad deset let odkritosrčno prijateljstvo, ker v vseh velikih vprašanjih tečejo interesi Avstro-Ogrske in Rusije paralelno. Na podlagi prijateljskih razgovorov z ruskim ministrom zunanjih del, Izvolskim, sme z mirno vestjo pričakovati skupno delovanje obeh držav v interesu miru in da se zboljša položaj prebivalstvu v evropski Turčiji. V tem oziru se je precej reformnega programa, ki se je določil v Münzstegu, izvršilo, drugo pa se izvrši kmalu. Sedaj pride na vrsto tretja točka tega programa, zboljšanje pravosodstva v Macedoniji in Srbiji. Toda reforme prodirajo le polagoma in previdno, zboljšanje razmer je dosedaj le relativno. Akcija Avstro-Ogrske in Rusije se mora boriti z raznimi ovirami, posebno z nezaupnostjo in zavlačevanjem pri turški vladi in s kompliciranim mehanizmom med velesilami, pri katerih vseh se mora dobiti za vsak novi korak privoljenje. Najbolj pa ovira akcijo sovražno tekmovalstvo med domačim prebivalstvom. Vendar zadobiva polagoma kristjansko prebivalstvo v Macedoniji zaupanje do reform, kar velja posebno za bolgarsko prebivalstvo, dočim je srbsko in grško prebivalstvo še vedno nezaupno. — Nadalje pravi ekspozé: „Z Bolgarijo, Grško, Črno goro in Srbijo gojimo zvesti svojemu balkanskemu programu prirčne simpatije in odkrito naklonjenost. Reči smemo, da so naši politični odnosi napram Srbiji normalni, normalno pa ni gospodarsko razmerje.“ Potem se je začela debata o ekspozéju. Delegat Tollinger je dokazoval, da se prijateljsko razmerje glede Italije omejuje le na oficijalne kroge, dočim se med prebivalstvom vedno poudarja, da nas v Italiji nihče ne mara. — Del Sylvestera je opozarjal, da je ravno zadnja časa opazati ekspanzivno politiko Italije v smeri Albanije in Macedonije. Avstrija mora gojiti v prvi vrsti ostro začetano, jako jadransko politiko. Na Balkanu se v zadnjih štirih letih ni nič dogledo, a potrebna je brezpogojno kulturna akcija. — Posl. Steiner je dokazoval potrebo, da se delegacije reformirajo. (Debata se nadaljuje.)

Sprememba v srbskem poslaništvu na Dunaju.

Dunaj, 4. decembra. Kakor je bilo napovedano, se je zgodilo. Poslanik dr. Vunić zapusti Dunaj ter pride za poslanika v Berlin. Na Dunaj pride za srbskega poslanika dr. Dimić.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 4. decembra. Vojna sodišča so začela zopet nastopati z vso strogostjo. Včeraj je bilo usmrčenih 29 oseb, med njimi tri osebe le zato, ker so našli v njihovem stanovanju bombe.

Varšava, 4. decembra. Tukaj so ustrelili včeraj neko 17letno deklico.

Italijanske finance.

Rim, 4. decembra. V zbornici je naznanil danes finančni minister Majorana, da je proračun za leto 1905/06 napovedal 10 milijonov prebitka, v resnici pa se je napravilo prebitka 63.500.000 lir. Tudi prihodnji proračun bo dal najmanj 30 milijonov prebitka. Na ta način lahko vlada z mirno vestjo določi do leta 1911 svoto 610 milijonov za zboljšanje železnice.

Nova vlada in protiklerikalno gibanje na Špan-skem.

Madrid, 4. decembra. Po par dnevih ima Španija zopet novo ministristvo. Ministrstvo Moret je odstopilo, ker mu je dal senat nezaupnico. Novo ministristvo je sestavil Vega de Armijo.

Včeraj so bile v Madridu velike protiklerikalne demonstracije. Nadškof in trije duhovniki so bili v smrtni nevarnosti ter so se morali skriti v neko prodajalno. Nadškofov vikar je bil s kamnom ranjen.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 4. decembra.

Predsedoval je župan Ivan Hribar, ki je prečital najprej dopis deželnega predsednika, ki izreka po naročilu kabinetne pisarne zahvalo obč. svetu za izraženo sožalje povodom smrti nadvojvode Otona. Potem je govoril pred stoječimi obč. svetniki ganljivo

posmrtnico pesniku Simonu Gregorčiču.

Kako velik je bil pokojnik, videlo se je pri njegovem pogrebu, ki se ga je udeležil župan v imenu mestne občine. Ni še bilo dosedaj Slovenca v solnčni Gorici, od naših pradedov ustanovljeni, ki bi bil imel tako veličastni pogreb.

Sprejem v domovinsko zvezo.

Poročevalec ravnatelj Vončina. V zadnjem polletju je došlo 110 prošenj za sprejem v domovinsko zvezo mestne občine ljubljanske, med temi prosil eden za sprejem proti določeni pristojbini, štirje pa so prosili za zagotovitev svoječasne sprejema. 80 prošelj je bilo utemeljenih ter se jim je ugodilo, 29 prošelj pa se je odklonilo.

Meščanstvo

se je podelilo proti pristojbini 300 K podobarnj in zlatarju Aleksandru Götzlu.

Meščanske podpore

so se podelile po 60 vin. na dan Mihi Marzolu, po 40 vin. na Josipini Presel in Mariji Bukovnik.

Stavbne in druge zadeve.

Izpraznjevanje gnojnih jam v topničarski vojašnici se je oddalo za eno leto Vrhovcu. (Poročevalec ravnatelj Vončina.)

Prizivu hišnega posestnika dr. Fr. Počka proti odloku mestnega magistrata glede prezidave njegove hiše v Streljskih ulicah se je pod sedanjimi pogoji ugodilo. (Poročevalec obč. svetnik Hanuš.)

Dela za betonsko-železne stropove pri novi zgradbi višje dekliske šole so se v poiznitih oddala najnižjemu ponudniku Rajmundu Janeschnu na Dunaju za 20.000 kron. Oddaja se je naknadno odobrila. (Poročevalec isti.)

Prošnja hišnega posestnika dr. L. Počarja, da se mu odpíše, oziroma zniža znesek za večjo porabo vode, se je odklonila, ker mestna občina ne more zato, ako so podgane prejedle cevi. (Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis.)

Sklenilo se je nakupiti 14 gasilnih aparatov sistema „Minimax“, ki se namestijo na Gradu, v „Mestnem domu“, v elektrarni in pri vodovodu. V ta namen se je dovolilo 840 kron kredita. (Poročevalec prejšnji.)

Javna razsvetljava se vpele v Vrhovčevih in Ilirskih ulicah (na bivšem škofovem svetu) ter se v ta namen dovoli 360 kron kredita. (Poročevalec obč. svetnik Mally.)

Ljubljana dobi zopet plinovo razsvetljavo.

V zadevi sklepanja nove pogodbe z „Delniško družbo za plinovo razsvetljavo v Ljubljani“ je poročal obč. svetnik Svetek. — Prvotno se je bila pogodba sklenila z Rüdigerjem za 35 let. Leta 1889. se je družbi pogodba odpovedala ter je prenehala leta 1896. Od takrat so se vršila pogajanja, pod kakimi pogoji bi smela družba še nadalje rabiti mestne tulice in ceste za polaganje cevi. Od leta 1898. je namreč družba oddajala plin le za privatnike. Leta 1904 je sklenil občinski svet, da je z odpovedano pogodbo ugasnila vsaka pravica družbi za porabo mestnega sveta ter se ponudilo družbi, da se ji dovoli polagati cevi, ako plačuje še 20 let neko zakupnino ter plača na leto od vsakega metra novih cevij po 25 vin., a po 20 letih pride plinarna z živim in mrtvim inventarjem neobremenjena v brezplačno mestno

last. Na podlagi teh predlogov so se potem nadaljevala pogajanja, ki še do danes niso precizno dognana. Sedaj sta personalno pravni in finančni odsek izdelala skupno sledeče pogoje: 1.) Družba vpelje v treh letih na svoje stroške v notranjem delu mesta (po 73 ulicah) do 700 plinovih svetilk. Le v 10 ulicah med navedenimi dosedaj še ni plinovih cevi. (Električne obločnice ostanejo še nadalje poleg plinovih svetilk, žarnice se pa porabijo za nove instalacije v zunanjih delih mesta.) — 2.) Plin za javno razsvetljavo mora dati družba brezplačno. — 3.) Tudi omrežje mora oskrbovati in drževati na svoje stroške. — 4.) Priziganje in ugaševanje prevzame mestna občina. — 5.) Za polaganje cevi po mestnem svetu mora družba plačevati vsako leto mestni občini 10.000 K odškodnine. — 6.) Leta 1928. preide vsa plinarna z vsem inventarjem brezplačno in neobremenjena v last mestne občine. — Vsi predlogi so bili sprejeti.

Škontracija mestne blagajne.

Dne 26. in 27. julija je komisija pod nadzorstvom obč. svetnika Senekoviča nepričakovano in temeljito škontrirala mestno blagajno. Knjige so se zaključile ter se je izkazani znesek v gotovini 14.605 K tudi našel v blagajni. Istotako so se vrednostni papirji našli v redu, le pri hranilnih knjigah se nasvetuje zaradi preglednosti obresti vsakega pol leta priračuniti h kapitalu, v blagajničnih prostorih pa se naj napravijo nova tla. Sprejeto. Škontracija se je vzela na znanje. (Poročevalec obč. svetnik Svetek.)

Ljudska knjižnica in čitalnica.

Poročal obč. svetnik Svetek. Družba „Akademija“, „Prosveta“ in „Sokol“ so poslala obširno utemeljeno prošnjo za prispevek k ustanovitvi ljudske knjižnice in čitalnice. V prošnji opozarjajo na velik namen takega zavoda. Ker bi knjižnica takoj ob ustanovitvi morala imeti najmanj 3000 knjig, a vsako leto bi se jih moralo prikupiti do 1000, bi bili stroški ustanovitve brez lokala, inventarja, kurjave in razsvetljave najmanj 6000 K. Zato prosijo imenovana društva obč. svet za enkratni prispevek 5000 K in letni prispevek 2000 K. Nadalje naj mestna občina preskrbi brezplačno lokal kje v sredini mesta (pritličje) z inventarjem, kurjavo in razsvetljavo. — Župan v svojem dopisu ustanovitev prav toplo priporoča ter pravi, da je itak nameraval predlagati l. 1909, ko preneha plačevanje obrokov za slov. vseučilišče in cerkev na Barju, da bi mestna občina ustanovila ljudsko knjižnico in čitalnico. Mestna občina mora biti le hvaležna imenovanim društvom, ako vzamejo sama stvar v roke. Toda mestni občini si je treba zagotoviti primerni vpliv in ingerenco na novo napravo. Ob enem izjavlja, da prepusti za ustanovitev od svoje županske plače 2000 K. Odsek predlaga, naj se dovoli 2000 K ustanovnine in po 3000 K letne podpore s pogojem, da dobi mestna občina primerno ingerenco, ki se mora natanko določiti.

Obč. svetnik Trillerje spregovoril k stvari sledeče: Dovoljeno naj mi bo, da dam duška svojemu veselju in zadoščenju v trenutku, ko postja v kri in meso misel, katero sem propagiral tudi jaz že leta v tej zbornici in izven nje. Verujte mi, čestiti gg. tovariši, da boste položili temeljni kamen važni kulturni zgradbi, čim sprejmete predlog g. referenta. — Narodno-napredna stranka — kateri pripada v celoti tudi ves občinski svet, je naglašala v svojem revidiranem programu veliko važnost ustanovljenja ljudskih čitalnic in knjižnic. In po mojem prepričanju je to morala storiti, ako je hotela ostati zvesta svojim načelom, dejal bi svoji zvezdi-vodnici — svobodni misli. Saj je ljudska izobrazba predpogoj svobodne misli, ljudske čitalnice pa so najboljše sredstvo za povzdigo ljudske izobrazbe. Jaz zamorem tedaj le čestitati občinskemu svetu slovenske prestolice, da stopa danes v prvo vrsto onih, ki hočejo čimprej v dejanja prestaviti lepe besede našega strankarskega programa. — Očitale se nam bo sicer, da le posnemamo našo klerikalno stranko, ki je že zdavnaj pričela z izobraževalnim delom v narodu. Quos ego! Naše delo se mora do neba razlikovati od dela klerikalcev. Oni dajejo svojim prištašem le tisto duševno hrano, katero kuhajo v svoji lastni kuhinji in pazno skrbje za to, da niti ne zavohajo duševne hrane sosedove. Mi pa se moramo dvigniti na višje stališče in to lahko storimo, ker se nam ni bati resnice. Noben slovenski list naj ne bo izključen iz naših javnih čitalnic, nobena slovenska knjiga iz naših javnih knjižnic. Narod naj poskusi vse, potem naj sodi sam ter naj se oprime tistih idej, katere bo spoznal za prave in dobre. — Ako bodo vse ljudske čitalnice v tem smislu izvrševale svojo nalogo — potem se nam ni

bati za bodočnost svobodomiselnih stranke v Slovenih, one stranke, katero so nasprotniki že tolikokrat položili v hladni grob.

Dana vam je danes, čestita gospoda, posebna lepa prilika, da že z imenom nove ljudske čitalnice, že na njenem prečelju pribijemo to njeno tendenco. Ravno kar smo se klanjali spominu pesnika-velikana, katerega nam je že zdavnaj pred njegovo smrtjo ubila popovska intransigentnost in katerega je neki slovenski list zagadelj po vsej pravici imenoval slovenskega Giordana Bruna. Sežgali ga sicer niso živega na grmadi, ker to dandanes celo v naši ljubi Avstriji ne gre več, a zastrupili so mu dušo, da je klonil duhom — in duševni uboj je še hujše hudodelstvo, kakor telesni! In ako sedaj prelivajo ob grobu Simona Gregorčiča za lesnik debele solze tudi njegovi ubijalci, tedaj pravim jaz, da je slehrna solza v klerikalnem očesu najgrša blasfemija in družega nič. — Naš je bil on, apostol svobodne misli je bil, a zato predlagam, da se imenuje naša prva ljudska čitalnica in knjižnica **Simon Gregorčičeva ljudska čitalnica in knjižnica.** (Glasno odobravanje.) S tem bomo ustregli tudi intencijam našega župana, ki je tudi to pot z uzorno munificenco zamašil usta svojim klevetnikom ob gotovi priliki. Končno se usojam še priporočati društvom, ki so prevzela nalogo ustanovitve in vzdrževanja, da se lotijo svoje naloge z vso vnemo. Pričakujemo to s tem večjo gotovostjo, ker so ta društva v roah naših „mladih“, ki po lastni trditvi tako silno hrepene po pozitivnem delu za narod. Lepšega polja v to jim nismo mogli odpreti. (Viharno odobravanje.)

Nadalje je priporočal, naj se sprejme v krog snujočih društev tudi novo „Delavsko izobraževalno in podporno društvo“. Vsi odsekovi predlogi s tem dodatnim predlogom vred so bili soglasno sprejeti.

Zdravila mestnim ubogim.

Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis. Stroški za recepte in zdravila so znašali v letu 1905 3102 K, za 319 K manj kot prejšnje leto. Ljubljanskim zdravnikom, ki so vsi delovali uspešno in nesebično pri zdravljenju revnih, se je izrekla topla zahvala.

Nove ulice.

Isti poročevalec je poročal, naj se imenujejo nove ulice od Dunajske ceste proti justični palači Janez Trdinove ulice. Sprejeto.

Oddaja „Švicarije“ v najem.

Poročal je obč. svetnik Mally. Sedanji zakupnik mestne restavracije v „Švicariji“ Iv. Kenda je poslal prošnjo, naj se najemninska pogodba z njim podaljša na 10 let. Poročevalec je povdarjal, da se je Kenda dosedaj izkazal kot vestnega in marljivega gostilničarja ter ni proti njemu pri tožb. Zato je priporočal, naj se pogodba podaljša za 5 let za letno najemnino 1260 K. Ako bi pa hotel poprej zapustiti „Švicarijo“, ne sme sam oddajati gostilne, temu le obč. svet. — Občinski svetnik Franchešti je naglašal, da namerava Kenda izvesti razne poplave na steklenih verandah na svoje stroške, zato predlaga, naj se mu za prvih pet let prepusti za dosedanje najemnino 1060 K, a pogodba naj se sklene na 10 let. Prvi predlog je bil sprejet, glede 10letne dobe pa odklonjen.

Nov način pobijanja živine v klavnici.

Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis. Priporočal je, naj se za mestno klavnico nabavijo tri Bäreve maske za pobijanje živine. Način takega pobijanja živine je hiter brez mučitve, ker se živali zažene klin v možgane, da je takoj mrtva. Ena maska stane 40 K. Sprejeto.

Brošura o alkoholu.

Prošnjamest. učitelja Gärtnerja, naj bi mestna občina nakupila njegove brošure „Kaj mora mladina vedeti o alkoholu“, za mestne šole, je bila odklonjena, češ, da ni dovolj poljudno pisana.

Kaj je s poldnevnm znamenjem?

Obč. svetnik Šubic je interpeliral župane, kaj je z napravo poldanskega znamenja, o kateri stvari je poročal interpellant že pred 2. leti. Zadnje dneve so bile vse mestne ure tako zmedene, da človek res ni vedel, kedaj je poldne (Lenče: „Saj pove želoдец!“) Interpellant je že mislil, da je župan zadevo izročil volilnemu odseku (Veselosť), ker ne pride na dan. Župan je odgovarjal, da se je vprašanje vsestransko študiralo, toda brez rezultata. S košarami, kakor se daje poldanskega znamenja na Dunaju, ni nič zaradi pogoste megle; iz istega vzroka se tudi z rdečo zastavo ne more dati znamenja. Strel z Gradu bi ne slišalo celo mesto, edino sirena bi bila umestna, a bi preveč veljala. Župan je povabil interpellanta, ako ima kako pametno misel, naj pride z njo na dan.

Ostale točke dnevnega reda so se rešile v tajni seji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. decembra.

— „Beschwichthigungshofrat“ v Celovcu. Pri sprejetju volilne reforme v Celovcu je bilo pokopano koroško slovenstvo. Svet se ni videl večjega narodnega hudo delstva, kakor so ga storili ta dan slovenski klerikalci, svet pa tudi še ni videl večjega izdajstva in sleparstva, kakor so ga klerikalci storili s koroškimi Slovenci. Klerikalci se dobro zavedajo kak nečuten narodni zločin so storili, a vendar upajo, da celo to poravnajo. Poslali so v Celovec posebnega „Beschwichthigungshofrata“ v osebi poslanca g. Fr. Povšeta. Koj po pogrebu koroških Slovencev v drž. zboru je prihitel Povše v Celovec in je storil pri slovenskih voditeljih potrebne korake, da bi se koroški Slovenci vdali v svojo usodo in da bi se zadovoljili z „dobrotami“, katere jim obljubujeta Šusteršič in Šuklje. Nad vse smo radovedni na uspeh Povšetovega posredovanja, radovedni na stališče, ki je zdaj zavzelo slovenski voditelji. „Mir“, ki je v začetku, ko je prišlo na dan klerikalno izdajstvo, nastopil z največjo energijo in elementarnim ogorčenjem, se je zadnji čas čudovito ohladil, kar pač nič dobrega ne obeta. Na vsak način pričakujemo, da pokažejo voditelji koroških Slovencev svojo pravo barvo.

— **Pobesnelost „Slovenčevih“ urednikov** se kaže prav zdaj v najsvetlejši luči, ko je umrl Simon Gregorčič, katerega je še pred kratkim divja katoliška svojat uklinjala v peklo, danes mu pa poje hinavsko hozano! Ker so vsi pošteni ljudje prepričani, da klerikalci le prisiljeno in zaradi lepšega slave Gregorčiča, opleta „Slovenec“ s svojim rimskim jezikom na vse strani. Snoči si je privoščil med drugim tudi g. Berceta, od škofa Jegliča tako preganjanega duhovnika in ga slika kot nekakega luteranskega pastora, od katerega se je baje Gregorčič Simon s studom obračal. Da se spozna, kako divja in besni katoliški — „Slovenec“ je vendar v duhovskih rokah! — proti duhovniku, ki se je osmelil proti nasilnosti svojega škofa nastopiti s postavnimi pritožbami, omenjamo samo to-le: Simon Gregorčič je premnogokrat g. Bercetu kazal simpatije v njegovem boju s škofom. In ko je lani zvedel, da je papež rešil Bercetove vloge v Bercetovem smislu, to je da je g. Berce s svojimi rekurzi proti škofu Jegliču v Rimu zmagal, mu je iskreno čestital k tej zmagi. Ako se hočejo „Slovenčevi“ redakterji o tej pismeni čestitki Gregorčičevi prepričati, naj stopijo enkrat v Bercetovo proganjanje na Grad; upamo, da g. Berce še hrani ta dragoceni dokaz simpatiziranja Gregorčičevega z svojim postopanjem proti škofu Jegliču. Sicer se bomo pa s „Slovencem“ o njegovem „navdušenju“ za Gregorčiča že še pomenili.

— **Gregorčič in Aškerc.** Z ozirom na notico, ki jo je priobčil sinočnji „Slovenec“ na prvem mestu med svojimi dnevnimi novicami, nam piše g. Aškerc sledeče: „Slovenec“ me je počastil sinoči z lažmi in zavijanj. Ker morebiti objavim kak članek o svojem osebnem znanstvu s pokojnim tovarišem Gregorčičem, naj odgovorim samo s par besedami! „Slovenec“ pravi, da sem „še nedavno“ obiskal Gregorčiča v Gorici. To je laž! V Gorici jaz Gregorčiča nikoli obiskal nisem! Tisto „nedavno“, ko sem ga bil obiskal in sploh videl zadnjikrat, je pa že precej davno! To se je bilo zgodilo namreč že leta 1901 na veliko soboto. Ko sva potovala z rajnim Rutarjem v beneško Slovenijo (v Čedad in v St. Peter ob Nadiži), sva ga bila obiskala skupno, in to na Gradišču, kjer je takrat bival. Kdor me količkaj pozna, ve, da se nikomur ne vsilujem, zato ga niti takrat v navzočnosti Rutarjevi niti pozneje (pismeno?) nisem vprašal, če ga smem še obiskati;

zato je tudi čisto navadna laž, da bi mi bil Gregorčič odklonil kdaj mojo „prošnjo“ (!) za obisk. V najprijetnejšem, čeprav žalostnem spominu mi je ostal ta zadnji obisk pri Gregorčiču (l. 1901. na Gradišču), ki naju je bil sprejel s solzami v očeh in naju pogostil, kolikor naju je pač mogel pogostiti — na veliko soboto. Spremil naju je bil, dasi bolan, še nekaj časa po griču in se je od Rutarja in mene poslovil kakor se poslavlja pobratim od pobratima... L. 1903. sem potoval skozi Gorico v Trento, pa takrat ga nisem obiskal, kakor sploh nikogar drugega ne!... In tista najina fotografija? L. 1892. mi je bil Gregorčič poleti vrnil moj prvi obisk pri njem spomladi istega leta. Bil sem l. 1892. poleti provizor v Rimskih Toplicah. S svojim obiskom mi je bil obenem prinesel povabilo zdaj tudi že pokojnega dekana Ivana Vesela v Ilirski Bistrici, naj prideva oba k njemu. Res sem ga bil spremlj. od Vesela in se tam tudi pobratil z njim. Gredeč v Ilirsko Bistrico sva se bila ustavila v Ljubljani in se dala tukaj skupaj fotografirati. Fotografija pa je izpadla tako neugodno, da sem jo jaz sam takoj sežgal, ko sem jo prejel iz Ljubljane. Takisto sem prosil tudi Gregorčiča, da naj tudi on uniči fotografijo. Toda Gregorčič mi odgovori, da fotografije ne mara sežgati, nego da jo hrani za spomin. Ako jo je torej res sežgal pozneje, je s tem samo izpolnil mojo željo. Vsak drug motiv za sežiganje najine skupne slike je grda izmišljotina... Gregorčič se v svojih pesnitvah nikdar ni oddaljeval niti za las od katoliških dogem, zato si nisva mogla biti enakih nazorov. Ako je res, da je zadnja leta obsojal moje literarno delo, ker sem pisal v diametralno nasprotni smeri nego on, me to čisto nič ne ženira, kakor mu tudi ne štejem preveč v zlo, da me letos, ko je bil v Ljubljani, ni bil posetil... Ali da je tega odločno krščanskega, velikega slovenskega pesnika, ko je bil izdal l. 1882. svoje „Poezije“, tako fanatično napadlo domače časopisje („Slovenec“ in Mahničev „Rimski katolik“), to je, kar stoji pribito v naši literaturi! Dokler se je mogel, se je branil tudi sam, pozneje je zbolel. A kar je pisal zadnje čase kot bolnik, kdo mu bo to zameril? Meni in vsemu slovenskemu narodu je in ostane velik in v mnogokaterem oziru največji naš lirik tisti Gregorčič, ki nam je podaril prva dva zvezka svojih „Poezij“ — in tega lirika je svoj čas pobijala, blatila in ga preganjala Mahničeva svojat. In ravno „Slovenec“ je bil prvi slovenski list, ki je leta 1882. napadal pesnika Gregorčiča!

— **Ni vse zlato, kar se sveti.** Naši klerikalci hvalijo „Zadružno zvezo“ v Ljubljani na vse pretege kot najuzornejšo vseh zadružnih zvez, dasi sami pripoznavajo, da ima vsako leto po več tisočakov zgube. Da je poslovanje „Zadružne zveze“ vse manj nego uzorno, pokazala je revizija, ki jo je pri „Zadružni zvezi“ izvršila „Splošna zveza avstrijskih zadrug“ julija meseca l. l. Dasi je dunajska nadzorovalna zadružna oblast le v rokovicah prijemala njej podložno ljubljansko „Zadružno zvezo“ vendar moramo že iz teh rahlih miglajev posneti, da je pri ljubljanski zvezi marsikaj na pol ali čisto slabega. Ti le nedostaki in pomanjkljivosti so se našle pri reviziji: Pisarniški vodja dovoljuje za drugim kredit sam, ne da bi načelstvo samo direktno reševalo kreditne prošnje in ne da bi se nadzorstvu dala prilika večkrat med letom izvrševati svojo nadzorno pravico. Načelstvo in uradništvo nimata še svojega poslovnika (opravnega reda); izdelan je komaj še le njegov načrt. Stara „Gospodarska zveza“ je zapustila mnogo dolgov, katere sta prevzeli nova „Gospodarska zveza“ in „Zadružna zveza“, vendar še dandanes ni dognana, koliko in katerih zavznosti je naložiti eni in drugi korporaciji. Diferenca v teh računih še do danes ni pojasnjena! Dasi kmetijske in

konsumne zadruge nimajo nič lastne glavne glavnice, ampak jemlje blago na kredit, ne delajo vsakoletnih inventur in imajo še druge nedostatke, vendar se jim dovoljujejo velikanski krediti. „Zadružna zveza“ ljubljanska nalaga svoje odvečne novce pri dveh svojih velikih zadrugah, kateri sama nadzorje. Seveda je vprašanje, če jih dovolj nadzoruje. Konec vsakega leta neizkazejejo združene članice nesporbitnega svojega salda, marveč je vedno treba delati korekture. „Zadružna zveza“ ne vodi razdelnikov (skontro) in ne dela vsakoletne inventure. — K tem velikim napakam je še omeniti, da daje ljubljanska „Zadružna zveza“ še slabe nauke, ko svetuje svojim posojilnicam, da naj ne sklepajo blagajniškega dnevnika konec leta, marveč naj čakajo, da vpišejo vanj še posnetek tekočega računa, ki ga jim pošlje „Zveza“ še le po novem letu in še pripisane obresti hranilnih vlog, da torej določajo promet za preteklo leto še le 1, 2, 3 in še več mesecev po novem letu. Tako poslovanje je pri klerikalnih vzorno!

— **Taka je enaka volilna pravica po „Slovencu“!** Po zadnjem ljudskem štetju so našli v Avstriji bivajočih Poljakov 4,000.000 in v Galiciji in Bukovini živečih 3,900.000 Rusinov ali Malorusov. Po nepravilno skrupuani „reformi“ pa dobe Poljaki 106 poslancev, Rusini pa vsega skupaj 27 (26+1) (v Bukovini) 31, (32) reci trideset enega ali dva poslanca. Po tem pa še „Slovenec“ po hinavsko pripomni „ako bode dobro šlo, dobijo Rusini vendarle 27 poslancev v Galiciji!“ — Ali ni to v nebo vpijoča krivica?! V Galiciji se je bati velikih izgrediv pri bodočih volitvah; kajti Rusini se v zadnjem času jako živahno gibljejo, mnogo čitajo ter prireajo „diletantske“ predstave v svojih „čitalnjah“ celo po deželi! Misliti si moremo, da Malorusi ne bodo v bodoče hoteli več predstavljati „ponižnega hlopa“ mogočni „poljski šlahti“!

— **„Domoljubovi“ nauki.** „List slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo“ piše v zadnji številki: „Koliko ima šmarska cerkev (na Dolenjskem) denarja? vprašujejo naši liberalci. Odgovor je lehak: Če ga boste pogosto in dolgo časa nosili, ga bo imela eno kad. — Torej le urno na delo!“ Izvrsten nauk za „Domoljubove“ brave, ki morajo biti res zelo vdani v svojo usodo, ki jim jo diktira farovška gospoda. Da se taki nauki „Domoljubovi“ res praktično izvršujejo, zato že skrbje gospodje. Pregovor, da naša duhovščina nima denarja na število, ampak na mero, se uresniči torej v najkrajšem času. Posvečeni izmozgovci so pa po našem mnenju vzeli preveliko mero za izžeti denar iz ljudstva. Dasi se dá iz ljudi spraviti obilno denarja, vendar kadi ne bodo mogli napolniti, pa naj še tako silijo, da jim ljudstvo urno, pogosto in dolgo nosi svoj krvavo prislužen denar v nenasitno bisago!

— **„Slovenčeve“ — „brzjavke“.** Pod tem zaglavjem razkrinkuje „Edinost“ z dne 4. t. m. ljubljanskega „Slovenca“ tako-le: Včerajšnji „Slovenec“ poroča „brzjavno“ o seji mestnega sveta tržaškega z dne 1. t. m., v kateri je bil sprejet mestni proračun. „Slovenec“ je pač slab gospodar, ko troši za „brzjavke“ o dogodkih, katere je bilo obširno čitati 2 dni prej, odnosno v Ljubljani 1 dan prej v tržaških listih, med temi v „Edinosti“. Ali pa „Slovenec“ farba svoje večerne čitatelje? Pri tem se je pripetila „Slovencu“ „brzjavna“ pogreška, ko trdi, da je mestni svet kapituliral, ker je umaknil nameravano zvišanje užitnine, dočim je res, da je užitnino na vino še bolj zvišal, nego je bilo nameravana, vsled česar je odpadlo nameravano zvišanje najeminskega krajcarja. Da, da, „brzjavke“ „Slovenčeve“ so istotako točne, kakor — resnične!

— **Slovenskim učiteljem na Štajerskem!** Iz Spod. Štajerske se

nam piše: Učiteljstvo slovensko na Štajerskem je že davno v svojih društvi poudarjalo, da se naša javnost vse premalo pobriga za zboljšanje našega šolstva ter da naši „voditelji“ nič ali pa prav malo upoštevajo šolsko delo in — učiteljstvo. In vendar je živa istina, da vsa bitnost in bodočnost našega naroda sloni na dobro urejenem šolstvu. Zato pa nam je stremeti po tem, da dobimo dobro poučen in vzgojen rod. Učiteljstvo v to zastavlja vse svoje sile ter bode v bodoče sigurno še marneje tozadevno delovalo, ako si bode v svesti, da ima pri svojem trudu tudi krepko oporo v inteligentnih naših krogih. In to se nam obeta po novi „Narodni stranki za Štajersko“, ki ima dne 8. decembra svoj ustanovni zbor v Celju. — Učitelji slovenski, vi ste po svojem organizatoričnem, dobro premišljenem delu kolikor toliko pripomogli, da se je jela snovati nova stranka, ki po ničem drugem ne stremi, nego po tem, naš narod osrečiti, pripraviti mu boljše bodočnost ter ga okrepiti v boju napram nasilnemu nasprotniku! Ta namera zasluži, da jo kar le mogoče pospešujemo. Zato pa slovenski učitelji na Štajerskem, prihitite mnogoštevilno dne 8. decembra v Celje ter pokažite s tem, da steres vneti za kulturni razvoj in osamosvojitve milega nam naroda!

— **„Marburger Zeitung“** — eden najbolj umazanih in nesramnih nemških lističev stoji pred svojim — propadom. Zlasti kar je začel izhajati s 1. decembrom nov list „Marburger Presse“, je postala „Marburger Zeitung“ jako nervozna in ni se torej čuditi, da prinaša ta list budalosti, katerim se ves svet smeje. Pred nekaj dnevi je poročal namreč neki koroški listič iz Gradca, da je hotela vlada „Marburger Zeitung“ podkupiti, da bi ta nehala pisati proti 7. slovenskemu mandatu na Štajerskem! Listič pripoveduje, da je prišel k uredniku „Marburger Zeitung“, Kraliku, neki gospod iz ministrstva in mu ponudil v omenjeno svrhu 50.000 K! Gospod Kralik pa je baje to vsoto velikodušno odklonil! Dasi ga pač ni človeka na celem svetu, ki bi take nemumnosti verjel, vendar trdi zdaj „Marburger Zeitung“, da se je to res zgodilo. No, potem je dotični „visoki gospod“ gotovo pobegnil iz Feidhafa ali pa je bil mogoče kakšen črevljar iz Köpenicka!

— **Odlikovanje.** G. Josip Mihalič, magistratni komisar v pok. v Ljubljani, je odlikovan s častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

— **Gozdarska vest.** Gozdarski asistent g. Karel Tavčar je imenovan za gozdarskega nadzorniškega komisarja II. razreda.

— **Šolska vest.** Učiteljica na strokovni šoli za klekanje v Idriji, gđc. Frančiška Sedej, je premeščena na osrednji tečaj za čipkarstvo na Dunaju.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** V soboto popoldne „Snežuljičica in škrtje“, zvečer „Beneški trgovec“. — V nedeljo popoldne „Marietta“, zvečer „Trubadur“.

— **Slovensko gledališče.** Prvič na slovenskem odru Marietta, komedija v dveh dejanjih. Laški spisal Goldonijev učenec, beneški dramatik G. Gallina, in srbsčine s priznanja vredno neokretnostjo prevel X. V zaprašenih gledaliških arhivih je gotovo najti mnogo dram, ki so dosti slabše od Mariette. O tem sem za svojo osebo čisto prepričan. Samo poiskati bi jih bilo treba. Tako pa smo se snoči morali kar z Marietto zadovoljiti. Sicer se da o vsakem niču napisati nekaj debelih knjig, jaz pa se hočem to pot nekoliko omejiti. Marietta je dvanajstletno, neskvajeno dekletce, ki ima mater vdovo, ki se hoče nanovo poročiti. Dekletce se svojega bodočega drugega očeta brani, ali dobra njena mamica ve premagati vse pomisleke svojega deteta. In preizno, kakor je bilo pričakovati, je mala Marietta snoči ob polu 10. uri zvečer blagoslovila najnovejši parček, ki se je post tot discrimina rerum srečno našel na slovenskih svetovnih deskah. Igrica, ki je nečem secirati, samo zato ne, ker še ni čisto mrtva,

je očitno napisana samo radi male Mariette, ali bolje, zapisana je nalašč za naviko in se je pri nas tudi samo iz tega vzroka uprizorila. Glavno in prvič veliko vlogo je torej snoči imela gospa Barjaktarovičeva. Njena Marietta je bilo tako ljubko in prikupljivo dekletce in je iz lepih ust tako pristrno čebrijala, da nas je s svojim dekliskim čarom tako premetila, da bi lepo Marietto skoro pozabili pokarati za to, da nas hoče z odrā doli tudi z živo srbsko govornico še tesneje navezati na naše južne brate Srbe. Mariettino mater, močitveželjno Giulijo-vlogo, ki res nima pravič v sebi, je prav dobro z znano rutino rešila gospa Danilova, gosp. Danilo pa je v izborni karakterni maski prav dobro karakterizoval starega laškega kiparja Giavinija. Gosp. Verovšek, ki mu gredo tudi vse zasluge za režijo snočnje igre, je v maski in v mimiki ustvaril prav dober tip pedantičnega profesorja in seveda izvaljal obilo pristrnega smeha. G. Dragutinovič je markiral zaljubljenega skopuha Antonija, ne da bi žel posebnih aplavzov, g. Barjaktarovič pa je bil eleganten, toda vsakako premalo galanten grof Alberto. Služkinja Luigia pa je vsaki pot seboj na oder prinesla poln predpasnik pristne ljubljanske megle. Splošno se je dobro igralo; sicer so me včasih sanje zanesle nazaj v tiste dobre stare čase, ko smo se še stiskali pod visoka zrcala stare čitalniške dvorane, ali igra je ugajala, smeha je bilo še precej, aplavza tudi, samo občinstva je bilo premalo. R. I. P.! Fr. K.

— **Sožalje „Društva hrv. književnika“ povodom Gregorčičeve smrti.** „Društvo hrvatskih književnika“ v Zagrebu je poslalo „Društvu slovenskih književnikov in časnikarjev“ v Ljubljani povodom smrti pesnika S. Gregorčiča to-le pismo: „Povodom smrti velikoga Vasega pjesnika Simona Gregorčiča, zaključio je upravni odbor v svojoj zadnjoj sjednici, da Vam se u ime društva izrazi toplo saučestoće. Simona Gregorčiča poznaje svaki inteligentni Hrvat kao velikoga pjesnika srcaizastavnika slobode, pa se za to vijest o njegovoj smrti duboko kosnula svih, koji su ljubili njegovu visoku, plemenitu i delikatnu poeziju. Naročito pak „Društvo hrvatskih književnika“ polaže na njegov grob u ime svih hrvatskih književnika oviće ljubavi, udivljenja i zahvalnosti. Uz bratski pozdrav u ime uprav. odbora: Potpredsjednik Ivkanec s. r. Tajnik Mihovil Nikolić s. r. U Zagrebu, 3 prosinca 1906.“

— **Gregorčičev spomenik.** Zdaj se je tudi v Gorici sestavil osrednji odbor za Gregorčičev spomenik, ki ima nalogo sprejemati radodarne doneske slovenskih rodoljubov, s katerih pomočjo naj bi se postavil dostojen spomenik prerano umrlemu pesniku. Načelnik odbora je deželni poslanec in odbornik profesor Ivan Berbuč. Doneske sprejema časasno izvrševalec oporoke rajnega pesnika prof. Josip Ivančič (P. Corno št. 8). Imena odbornikov in primeren oklic na slovenske rodoljube se objavijo v kratkem.

— **„Splošno slovensko žensko društvo“** vabi svoje članice, da se udeležijo polnoštevilo pogreba odličnega prijatelja društva, velikega slovenskega učenjaka, g. dr. Vinka plem. Šercelja, ruskega državnega svetnika, vseučiliškega profesorja, pisatelja itd. Pogreb bo jutri ob polu 3. uri popoldne z Bleiweisove ceste št. 20.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Društvo izvolilo je na izvanrednem običnem zboru dne 30. novembra t. l. gosp. dr. Stanke Stergerja, c. kr. zdravstvenega nadzornika v p. svojim predsednikom. Odbor konstituiral se je sledeče: podpredsednik dr. Alfred Mahr, tajnik dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški, blagajnik dr. Alojzij Praunseis, knjižničar dr. Jernej Demšar, odborniki dr. Alojzij Homan, (Radeče), dr. Ivan Jenko in dr. Vladimir Rudež. Odstopivšemu predsedniku, primariju dr. Vinko Gregorčiču, ki hoče svoje moči posvetiti zgolj udovskemu in sirotinskemu pokojniškemu zakladu, izrekla se je zahvala društva.

— **Podčastniki tukajšnje garnizije** prirede v četrtek, dne 6. t. m. v hotelu „Južni kolodvor“ (Seidl), Kolodvorske ulice obiteljski večer, združen z vojaškim koncertom. Začetek ob 8. uri.

— **Spomladansko cvetje pozimi.** Gđc. Mara Ivanovna Tavčarjeva, šolovoditeljica na Kopanju, je bila tako prijazna, da nam je poslala v Miklavžev pozdrav šopek trobentic in zvoncev. Res izreden naraven pojav za ta čas!

— **Velik lov na srne priredi** v soboto, 8. t. m., na Ljubljanskem vrhu vrhniško lovsko društvo ter vabi k obili udeležbi.

— **Obični zbor tamburaškega društva „Sloga“ v Dolenjem Logatcu** se vrši dne 16. decembra t. l.

ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Kunca s sledečim sporedom: Pozdrav predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, volitev novega odbora, raznoterosti. Cenjeni podporni člani in prijatelji tamburašev se v ljudno vabijo k mnogobrojni udeležbi.

Odbor.
— **Poročil se je** gosp. Anton Turk, učitelj v Orehku, z gospodično Metko Blažičevo iz Orehka. Čestitamo!

— **Ogenj.** V Kotu pri Ribnici je pogorel pod posestnika Gornika.

— **Oko je izgubil** posestnik Bajec v Ribnici, katerega je lopov Tratinik sunil z dežnikom. Tratinik je bil obsojen na pet let ječe pred novomeškimi porotniki.

— **Smrtna nesreča pri vožnji.** Posestnica Ana Gorenc iz Hernije vasi pri Novem mestu in njena hči ste peljali s parom volov voz listja domov in opirali voz. Ta se je pa prevrnil in pokopal pod seboj Ano Gorenc, ki se je zadušila pod težo listja.

— **Dva konkurza.** V konkurzu sta prišla Valentin Zupello, bivši zidarski mojster v Kočevju ter Josip Rožun, lastnik fotografskega ateljeja „Helene“ v Litvi.

— **Utopljenca so našli** v Savi pri Okroglem — je dne 24. novembra poročal naš list. O tem se nam zdaj piše z Bleda: Dne 30. novembra je prišla Marija Remšak iz Dvora pri Žužemberku k županstvu na Bledu vprašat, če bi se moglo dognati, kje je njen mož Ivan Remšak, ki je bil dne 22. oktobra šel z doma na Brezje, od koder je tudi poslal eno razglednico, dve razglednici pa je poslal z Bleda z opombo, naj žena dobro pazi na sina Viktorja. Ker je orožniška postaja na Bledu tudi v „Blejskem domu“ kakor obč. pisarna, je županstvo poslalo Marijo Remšak k orož. postajevodji. Ko je ta slišal, kaj hoče žena, je vzel v roke „Slov. Narod“ in je Marijo Remšak opozoril na poprej omenjeno notico o neznanem utopljenecu, ki so ga našli pri Okroglem. Remšak se je peljala v Kranj in tam se je dognalo, da je utopljenec res njen mož. Spoznala ga je po prstanu in po uri. Sodi se, da si je Remšak sam končal življenje, ker je bil kot trgovec precej zadolžen. Ko je šel z doma, je imel samo 50 K, uro in prstan pri sebi.

— **Slovenske uslužbenke odpuščajo** celjski Nemci. Tako je Gustel Stiger odpustil trgovskega pomočnika Ignacija Potrača, Ranzinger pa trgovskega pomočnika Fr. Slaviča. Vzrok je obojekrat, ker sta Potrač in Slavič Slovenca, ker zahajata v slovensko družbo in ker ne pozdravljata mogoteev a la Oechs. S tem sta Stiger in Ranzinger pokazala, da ne marata več denarja Slovencev, kateremu se bosta pač lahko ubranila, saj je v Celju dovolj slovenskih trgovcev.

— **Predrzna tatvina.** V Mariboru je predvčerajšnjim popoldne okoli 16 let star fant upokojenemu nadučitelju Vincencu Kocmutu, ko je bil ta v kuhinji, pobral iz sobe zlato uro z zlato verižico, 2 prstana in za okoli 100 K obleke. Ko so ga zapazili, je vrgel obleko proč in zbežal.

— **Uboj.** Poročali smo pred mesecem, da je 65letni posestnik Matija Koronik iz Tepsave pri Mariboru 3. novembra nenadoma izginil. Blizu St. Petra pri Mariboru je ob Dravi mljin zakonskih Alojzija in Alojzije Poredos, kjer je dne 3. novembra dekla Otilija Fras videla Koronika, ki je pil z imenovanimi Poredosoma in Poredosovim bratom Ivanom. Ko je bila Fras pri Poredosovih in pomagala piti, je videla, ko je Koronik pokleknil pred Alojzija Poredosa in ga s povzdignjenimi rokami prosil, naj mu vrne 990 K, katere mu je preje izročil. Poredos ni hotel o tem ničesar vedeti. Na podlagi te izpovedbe Frasin se zaprl zakonska Poredos, ker sta bila na sumu, da sta umorila in v Dravo vrgla Koronika. Našli so pri njima 600 K, o katerih Poredos ni mogel povedati, kje jih je dobil. Ivan Poredos je pa 3. novembra izginil. Orožniki so ga aretirali šele preteklo soboto in izročili kot osumljenca umora sodišču. Predvčerajšnjim so pa našli še Koronika v Dravi takoj pod Poredosovim mlinom. Glava nesrečnikova je bila grozovito razmesarjena. Lobanja je je bila s topim orodjem vsa razbita, obraz pa z neko ostrino ves razrezan, da so rane kar zijale. V mlino so dobili orožniki krvavo sekirno toporišče, sekire, same pa ni bilo moči dobiti.

— **Tatinska natakaričica.** 20-letna Ana Hanzel iz Cezanjovcev pri Ljutomeru je v Studencih pri Mariboru okradla gostilničarko Ivano Trofenik za 42 K, Antona Simiča istotam za 16 K. Obsojena je bila na 4 mesece zapore.

— **Smrt pri delu.** Spenjač Stefan Reich na Pragerskem je prišel med vozove, katerih kolesa so mu šla čez glavo, da je bil takoj mrtev. Reich si je sam kriv smrti.

— **Nesreča.** V Cerovljah na Goriškem so pekli pastirji repo. Med tem, ko so pobirali suhljad in drva, naide eden izmed njih tudi nabasano patrono, ki so jo lovci izgubili. Deček jo nese v ogenj, patrona razpoči in mu odnese tri prste na desni roki.

— **Sestre zastupile brata.** V goriški bolnici je umrl gostilničar Markovič iz Solkana na znakih zastupljenja. Ker so njegove sestre na sumu, da so ga zastupile, so jih zaprli, dokler se ne izvrši obdukcija.

— **Mlada samomorilka.** 15letno dekle, ki se je zastupilo v Trstu, se ne imenuje Karla Morgen, ampak Mezgec.

— **Vlak je zmečkal** na zagrebškem kolodvoru delavca Mihaela Vukića iz Belovara. Bil je na mestu mrtev.

— **Nečloveški mož.** Josipu Soliću v Odri na Hrvatskem je ukradel nekdo 240 K iz žepa, ko je doma na dvorišču zaspal. Solić je sumil ženo Maro tatvine. Zato jo je pretepel, nato pa zvezal na rokah in nogah, jo obesil na železno kljuko na zid, kjer je visela 10 ur. Vsed tega mučenja je Mara Solić umrla. Mož njen je bil obsojen na 12 letno ječo.

— **Boj med svati.** V Vrpolju na Hrvatskem so se svatje stegli pred cerkvijo. Nastal je silen boj, v katerem je tekla kri. Svatje so se suvali z noži in se tepli s koli. Morali so priti štirje orožniki in več redarjev, da so napravili red. — V Striževju na Hrvatskem sta se pa dva svata tako pretepla, da eden izmed njiju leži napol mrtev.

— **Samomorilka.** V Petrinji na Hrvatskem se je ustrelil 15letni Nikolaj Manojlović, ki je bil gimnazijec, letos je pa stopil v pripravnico, kjer je ostal le par dni in potem izstopil ter pohajkoval okrog.

— **Pri jedi se je zadavil** v Babini gredi na Hrvatskem sluga Josip Glumac. Kos govedine mu je obtičal v goltancu in predno je prišel zdravnik, je bil Glumac že mrtev.

— **Že 20. decembra** bo vlečenje XXV. c. kr. državne loterije za skupne vojaške dobrodelne namene. Samo po štiri krone so srečke, ki se dobivajo po vseh menjalnicah, trafikah itd. Vseh 18.889 dobikov (glavni dobiček 200.000 K) se bo izplačalo v gotovem denarju.

— **Maslo prigoljufal.** Ko je včeraj pripeljal pred tobačno tovarno branjevka Frančiška Hrastarjeva maslo in druga živila, je pristopil k nji neznani moški in jo začel povpraševati po kupni ceni. Slednjič si je izbral 1 kg masla in rekel, da ga nese pokazat svoji ženi, ki stane na Tržaški cesti št. 28. Zgovorila sta se, da ako bode maslo ženi všeč, ga bode ta kar pridržala in naj pride potem kar sama po denar, kar je obveljalo. Ker ga potem ni bilo v Oslovah pri Ptuj in ga aretovala.

— **Pri belem dnevu oropana.** Predvčerajšnjim popoldne je poslal neki brivec Gletno gluhonemo deklico v neko gostilno na Karlovski cesti po steklenico piva. Ko je prišla deklica domov, ni imela ne piva ne denarja in je z znamenji dala brivcu razumeti, da ji je neki moški denar na cesti s silo vzel. Policija ga je začela takoj iskati in ga tudi aretovala v osebi Jožefa Logarja, delavca, roj. 1846. na Premu pri Postojni. Navedenca so izročili c. kr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

— **Znana tatvica** Marija Debevčeva je bila aretovana radi prepovedanega povratka, obenem pa je tudi ukradla P. Razborškovi krilo, vredno 6 K. Policija je o tatvini izvedela šele, ko je bila Debevčeva že v zaporu. Aretovanka je takoj, ko je prišla v zapor, skrila krilo v plevnico, a so jo pozneje našli.

— **Pojasnilo.** Blaž Fassbinder nas prosi pojasniti, da se je pri sodišču izkazalo, da ni kradel voska svojemu gospodarju G. Mateliču in je bil tudi pri sodišču izpuščen.

— **Ukradena je bila služkinja** Antoniji Čundrovi z mlekarkega vozička na Marjinem trgu 13litrška zapletena steklenica.

— **V deželno bolnišnico** so pripeljali žagarskega mojstra Bartola Medezandeja, ker se mu tramovi na žagi pri Dovjem padli na levo nogo in mu jo pod kolenom zlomili.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 36 Macedoncev, 18 Hrvatov in 104 Slovenci, nazaj je pa prišlo 18 Hrvatov. 48 Hrvatov se je pripeljalo iz Heba.

— **Izgubljene in najdene reči.** Šolski učenec Jožef Zupan je izgubil

4 K vredna očala. — Služkinja Alojzija Zidaničeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 3 K 80 vin. denarja in zlato verižico, vredno 60 K.

— **Tercet na citre** s sodelovanjem prvega štajerskega virtuozna na citre in violino, R. Mayerja koncertuje danes zvečer v restavraciji Perles (Prešernove ulice). Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer po vinski pokušnji koncert v kavarni „Evropa“. Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

— **Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje danes zvečer ob 1/8. uri v restavraciji „Pri zlati ribi“. Vstop prost.

* **Najnovejša novica.** — Učitelj — morilec. Bavarski učitelj Müller, ki je bil na smrt obsojen, ker je posilil in umoril neko malo deklico, in o katerem se je pozneje zvedelo, da je že poprej umoril tudi vdovo Endersch, je sedaj priznal, da je leta 1903 v Aschaffenburg umoril telefonistino Kaas, lani pa neko raznašalko pošte.

— **Kopniški „stotnik“** Voigt. Neke bogata dama je obvestila Voigtovega zastopnika, da hoče Voigtu, ko presedi kazen, zagotoviti do smrti rento, da bo živel do smrti brez skrbi.

— **Zaradi smrti svoje žene** je ustrelil dvorni jahač Fr. Skorepa na Dunaju 3letnega sinčka in sebe.

— **Ničnostno pritožbo** ponarejalca denarja H. Liebla je kasacijsko sodišče po dvanajstni obravnavi zavrglo.

Telefonska in urzvojavna poročila.

Dunaj 5. decembra. Narodno-radikalno dijaštvo čestita ljubljanskemu občinskemu svetu in županu k včerajšnjemu sklepu ter se raduje zmage ljudske izobrazbe.

— **„Slovenija“.**

Dunaj 5. decembra. Iz gosposke zbornice se čuje, da ta zbornica nikakor ne misli zadrževati volilne reforme, nego da jo hoče rešiti še pred Božičem.

Budimpešta 5. decembra. V proračunskem odseku avstrijske delegacije je bila danes velika debata zaradi načina, po katerem se razdeli dobivanje vojašk potrebštin med obe državni polovici. Nevola proti dunajski vladi je velika. Na Bärnreutherjev predlog se je o etatu vojne mornarice razpravljalo v zaupni seji. Admiral Montecuccoli je dal pojasnila glede štirih novih vojnih ladij, ki se grade. Primerjal je avstrijsko mornarico z mornarico drugih držav in d kazoval s tem, da je potrebno avstrijsko mornarico pomniti. Steiner je ostro prijemal dunajsko vlado zaradi razdelitve dajatev za armado. Če je dunajska vlada, je rekel, pravčila v to razdelitev, potem zasluži, da se jo posadi na obtožno klop. Zahteval je, naj prideta jutri tr govinski minister Fort in poljedelski minister Auersperg v odsek in naj dokažeta, da nista z nemanila svojo dolžnost ali celo grešila proti nji. Govorila sta še Dobernig in Šusteršič. Seja traja še.

Budimpešta 5. decembra. V današnji seji poslanske zbornice je prišla na razpravo zadeva slovaškega poslanca Juriga, ki je bil zaradi „ščunjanja protimadžarski narodnosti“ obsojen na dve leti ječe in na veliko globo. S pretvezo, da bi znal Juriga pobegniti v Ameriko, se je predlagalo, da naj zbornica razveljavi njegovo imuniteto, da ga bo sodišče lahko vtaknilo v preiskovalni zapor Juriga bi bil lahko pobegnil, pa ni hotel, nego je danes prišel v parlament in je sam govoril. Povedal je, da ga je minister Polonyi nedavno poklical k sebi in mu rekel: „Prekliči in obžaluj in proces se abolira“. Juriga je preklical in obžaloval, proces pa se le ni ustavil. Juriga je rekel, da ne mara pobegniti. „Grobov svojih očetov, svoje rodne zemlje in svojega naroda ne zapustim. Tudi če me obsodite na smrt — ponosno pojdem k vešalom, ker vem, da je vedno veliki petek pred vstajenjem“.

Budimpešta 5. decembra. Delegacijski odseki bodo imeli seje do srede prihodnjega tedna; v sredo, v četrtek in petek bodo plenarne seje, v katerih se rešita proračunski provizorij in proračun ministrstva zunanjih del.

Poznanj 5. decembra. Nadškof postane najbrže semeniški ravnatelj Koske, ki je rodom Nemec, a zna poljski.

Odesa 5. decembra. Pomorščaki vseh v prostem stoječih ladij so začeli stavkati. Noben parnik ne more odpluti. Mnogo sto Mohamedancev, ki so na potu v Meko, je vsled tega v veliki zadregi.

Pariz 5. decembra. Zolov nezakonski sin je s privoljenjem Zolove vdove dobil dovoljenje nositi očetovo ime.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogih desetletij dobro znane, pristnega „Mollvege Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštenu povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekar nar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom 1 31-17

Henneberg-svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 60 kr. do gl. 11.35, per meter za bluze in obleke. Franko in že ocarinjeno se pošlje na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. **Tovarna za svilo Henneberg, Zürich.** 1 27-5

Poslednji čas se bolj in bolj vdomačuje navada, da si dajo lastniki pristnih dragocenih kamenov delati ponarejene dragotine, da se tako varujejo izgube za slučaj tatvine itd. Brezdvomno je, da morajo biti to imitacije prve vrste, ker bi jih sicer ne mogli nositi namesto pristnih. Nedavno tega se je ustanovila pri nas firma, ki je resnično spravila v tek povpraševanje po dragem kamenu in ki ima čeprav ceno, vendar blago odlične kakovosti in posnetke zadnjih novosti pristnega blaga. Družba Tudor nudi posnetke, ki docela nadomestujejo pristne kamene, brušeni so ravno tako in imajo tudi tak blek kekor pristni kameni. Ti posnetki ne nadomeščajo samo pristnih kamenov, ampak sa dajo tudi umivati in snažiti in jih zatore nisoj prvi krogi družbe. Izbranje primernega božičnega darila je ponajve težavna stvar, letos pa je po našem mnenju družba Tudor za vas rešila to vprašanje, in bi se izplačalo, da obiščete razstavo v trgovini gda. **Antona Erisperja v Ljubljani, Mestni trg št. 21.**

Gromovit „Živio“ ljubezni in prijazni gospodični

Pepci Ferrisich

k jutrišnjemu dnevu.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 krona.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil. medicinal. vin, specialitet, najfinejših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, R. sljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 49-48

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospa Anči Ditrich iz Litije K 11 — nabrala v veseli družbi pri gospodu Petru Del-Linz v Hruševju. — Neimenovana v Domžalah K 2 —. Skupaj K 13 —. Srčna hvala!

Za „Učiteljski konvik“: Gospica Pavla Blaznikova v Ljubljani K 2-60, nabrala na Francinim godu pri prorokovanju iz kart. — Neimenovana v Domžalah K 2 —. Skupaj K 4-60. Lepa hvala! Svoto smo izročili g. Dimniku.

Meteorološko poročilo.

Mesna nad morjem 0-9 Srednji vršni tlak 756.0 mm

Novemb.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
4. sv.	730-3	0-9	sl. jvzhod	jasno	
5. sv.	732-5	-1-7	sl. svzh	jasno	
6. sv.	731-4	5-4	sl. svzh	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura: 3-0, noč: 0-1 — Padavina v mm 0-0.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 5. decembra 1906.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
42% majska renta	99-95	99-95
42% srebrna renta	100-40	100-60
4% avstr. krona renta	99-15	99-35
4% zлата	117-60	117-80
4% ogrska krona renta	95-90	96-10
4% zлата	114-45	114-65
4% posojilo dež. Kranjske	98-60	99-60
4% posojilo mesta Spiljet	100-50	101-50
4% posojilo Zadar	99-30	100-30

4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99-80	100-75
4% češka dež. banka k. o.	99-30	99-50
4% pr. ž. o.	99-30	99-80

4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100-45	101-45
4% pešt. kom. k. o. z	105-05	106-05
4% zast. pisma Innerst. hranilnice	100-—	101-—
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100-—	100-25
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100-—	100-40

4% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	100-—	100-20
4% obl. češke ind. banke	100-—	101-—
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99-90	—
4% prior. dolenskih žel.	99-50	100-—
3% prior. juž. žel. kup. 1/4%	314-75	316-75
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100-40	101-40

Srečke.

Srečke od 1. 1860%	217-—	223-—
od 1. 1864	269-50	272-50
iz tiske	154-50	156-50
zem. kred. I. emisije	280-—	290-—
II.	287-—	297-—
ogr. hip. banke	266-—	263-—
srbske a frs. 100-—	101-—	110-—
turške	162-90	163-90

Basiliška srečke

Kreditne	22-80	24-80
Inomoške	454-—	464-—
Krakovske	73-—	87-—
Ljubljanske	89-—	95-—
Avstr. rdeč. križa	60-—	65-—
Ogr.	47-75	49-75
Rudolfove	28-90	30-90
Salcburške	55-—	60-—
Dunajske kom.	71-—	77-80
6-2	512-—	—

Dejnice.

Južne železnice	179-75	180-75
Državne železnice	678-25	679-50
Avstr.-ogr. bančne dejn.	1778-—	1788-—
Avstr. kreditne banke	684-75	685-75
Ogrske	824-50	825-50
Živnostenske	242-50	245-80
Premogokop v Mostu (Brüx)	742-—	746-—
Alpske montan	620-25	621-25
Praške žel. ind. dr.	2706-—	2720-—
Rima-Murányi	575-75	576-75
Trboveljske prem. družbe	292-—	294-50
Avstr. orožne tovr. družbe	570-—	575-—
Češke sladkorne družbe	147-—	149-—

Valute.

C. kr. cekin	11-3-	11-40
20 franki	19-11	19-13
20 marke	23-48	23-54
Sovereigns	24-—	24-08
Marke	117-50	117-70
Laški bankovci	95-50	95-70
Rubliji	2-52	2-53
Dolarji	4-84	5-—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 5. decembra 1906.

Termin.

Pšenica za april	50 kg K	7-44
Rž	50 „	6-61
Koruzi	50 „	5-24
Oves	50 „	7-52

Efektiv.

Nespremenjeno.

Antona Lindtner

ki je po dolgi, mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, danes, 5. decembra ob polu 6. uri zjutraj, v 62. letu starosti, blaženo v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, dne 6. decembra ob treh popoldne iz Leoninuma na pokopališče k Sv. Kristofu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi Sv. Petra.

V Ljubljani, 5. decembra 1906.

4368 **Žalujoči ostali.**

Mesto vsakega posebnega naznanila.

dr. Vink

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 13

Številka telefona 210.

priloga slavnemu občinstvu in spoštovanim
gostilničarjem svoje izborno

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Svarilo.

Govorica, ki se širi namenoma v
zadnjem času v kranjskem okraju, da
sem bila napadena od Macedoncev, je
popolnoma izmišljena. Opozorjam, da
bodem proti vsakomur, kdor bi se
drznil, še nadalje širiti te laži, postopala
sodnijsko.

Helena Debevec,
4353 učiteljica v Križah pri Trzinu.

Podpisani iščem

tri izurjene daccarje

v užitni proti varščini, za davčni okraj
Kranj. Plača po dogovoru.

Ponudbe do 13. decembra, vstop
29. decembra t. l.

4337-1 **Ivan Kalan, Trebnje.**

Stare ponarejene

zobe

kupuje specialist v hotelu „pri Maliču“,
soba št. 10 I. nadst. od 3.—6. pop.
do včevšega 8. decembra.

4333-3

Naprodaj ste pod ugodnimi po-
goji dve enonadstropni

HIŠI.

Več se izve pri lastniku na Trnov-
skem pristanu št. 14.

1633 32

Spretnega

urarja

za vsa potrebna dela ob prijetni, stalni,
dobro plačani službi sprejme takoj
ali pozneje **C. Almoslechner v Celju.**

4360-1

Spretni

krojaški pomočniki

se sprejmejo v trajno delo pri tvrdki
M. KUNC, Ljubljana.

4355-1

Lepa meblavana in zračna

soba

se takoj odda. — Več se izve v tra-
fiki na Bregu št. 6.

4362-1

Ivan Piber, vrtnar na Bledu,
ima več

drevesc

(divjih, lepih kostanjev) na prodaj.
Cena se izve pri lastniku hišna
številka 36, Želeče-Bled.

4361-1

Zanesljiv

stavbni pisar

te stroke popolnoma vajen, se sprejme.

Vprašanja na stavbnega mojstra
Derwuschka v Mariboru.

4263-7

Mesnica

v dobrem prometnem kraju blizu tovarn
na Gorenjskem se odda na račun.
Najraje oženemu brez otrok.

Natančnosti in kje, pove iz pri-
jaznosti upravn. „Slov. Naroda“.

4326-3

Poskusite
in priporočite
izdelke
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombinacijah
pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena
druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno
zavarovanje na dolževje in smrt s
manjšimi plačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 34.788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87.176.383-75 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsakim slovensko-narodno upravo.
Vsa posojila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši
v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podpore v narodne in občinske
namene.

Bohinjska Bistrica.

Proda se prav poleg postaje za hotel
ali pension pripravna, prav dobro zidana

dvonadstropna hiša

s 30 sobami, kopelmi itd., okoli 2700m²
sveta. — Več pove **R. K. v Gorici,**
via Strazig 44.

4271-5

ŠOLA

edina in najboljša za samouk na citre.
Popolna samo 5 K. Uspeh siguran. Refek-
tantom se daje svedoče po dovršenih
naukih. Albumi krasnih in pri-
jubljenih pesmi za citre, s pride-
janim tekstom: a) 100 slovenskih in hrvat-
skih (novo) 5 K., b) 100 nemških 3 K 50 vin.
S pošto 50 vin. več.

Pregleda dopošlje prof. **Josip**
Sorg, Dunaj III/1 Haupt-
strasse 144.

4356

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“
Od 2. decembra do
8. decembra 1906:

Mehika.

Plemeni kunc

male vrste kokoši, kitajske race
se zaradi preselitve prodajo vrlo
ceno in takoj.

Kleintierhof pri Dolu,
na Kranjskem.

4367

Najvišja odlika na medna-
rodni razstavi v Milanu 1906
(avstr. juror.)

Da zagatenje

odpravite, želodec
okrepčate in po-
spešujete preba-
vanje, priporočajo
znameniti profe-
sorji in zdravilski
doktorji

želodčno tinkturo

lekarnarja

PICCOLIJA v Ljubljani.

Stekleničica 20 vinarjev.

Naročila po povzetju.

4354

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7-10 zjutraj Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Celovec, Glandorf, Salzburg, Inmost, Linc,
Budejovice, Praga.

7-17 zjutraj Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

11-30 popoldne Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec,
Salzburg, Inmost, Bregenc.

1-05 popoldne Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

4-00 popoldne Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Ce-
lovec, Stajer, Linc, Budejovice, Praga,
Dunaj zahodni kolodvor.

7-08 zvečer Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Kočevje.

7-35 zvečer Osebn. vlak v smeri: Trbiž.

10-23 ponoči Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Beljak, Inmost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

7-09 zjutraj Osebn. vlak iz Trbiža.

8-44 zjutraj Osebn. vlak iz Novega mesta,
Kočevja.

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

E 519/6/10

4343

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Mestne hranilnice v Novem mestu, zastopane po gospodu
dr. Jakobu Schegula, odvetniku tam, bo

dne 11. decembra 1906. dopoldne ob 10. uri

pri spodaj oznamenjenem sodišču v izbi št. 6 dražba nepremičnin vl. št. 230,
88, 317 d. o. Daljni vrh, vl. št. 72 in 611 d. o. Kandija obstoječih med drugimi
iz zidane, z opeko krite hiše št. 1 v Žabji vasi ob državni cesti (pare. št. 56
vl. št. 72 Kandija) pripravne za krčmarsko obrt, potem lesene s slamo krite
hiše v Daljnem vrhu (pare. št. 187 vl. št. 230 Daljni vrh) kozočem in svinjakom.
Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, so določene vrednosti na
1108 K 82 v., 81 K 44 v., 330 K 03 v., 7666 K 50 v. in 2456 K 70 v.
Najmanjši ponudke znaša 739 K 22 v., 54 K 30 v., 220 K 02 v., 5111 K
in 1637 K 80 v., pod tem zneskom se ne prodaja.

Dražbene pogoje, ki se obenem odobro in listine, ki se tičejo nepremičnin
(zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene
zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjenem
sodišču v izbi št. 5 med opravičnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje
v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle raz-
veljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere
imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena, ali jih zadobe v teku
dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodišču, kadar niti ne
stanujejo v okolišnji spodaj oznamenjenega sodišča, niti ne imenujejo tej v
sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo odd. II.
dne 11. oktobra 1906.

stavbni mizarji

Ker so pričeli stavkati pri tvrdki
FRANC ŠUSTERŠIČ, mehanično
mizarstvo v Vižmarjih

se takoj sprejemajo dobri

za stalno delo. Delavni čas je od
7.—12. in od 1.—6.

4352 1

! Redka prilika !

Očividno ceno!
500 nakitnih stvari
samo 1 gld. 75 kr.

Prekr. pozlač. preciz. ura, ki natančno
gre s 3letno garan. in s prim. verižico,
mod. moška sviln. kravata, 3 fl. žepni
robci, mičen moški pistan z imit. kam-
nom, prekr. usnj. denarnica, prekr. žepno
toal. ogledalce, par manš gumbov, 3 na-
prni gumbi, 3/4. doble zlato s pat. za-
pono fin niklajst pisalnik, presrčen al-
bum s 36 slikami, najel. na svetu, eleg.
par. broša (novost, par butonov iz sim-
brilj, kaj podobno, 3 šajivi predm. v
veselje mladim in starim, 20 važnih kor.
predm. in še 400 razl. stvari pri hiši
neutrpih. Vse skupaj z uro vred. ki
je sama vredna denarja, samo gld. 175
Po povzetju ali če se pošlje denar naprej
4365 razpošilja eksportni dom

A. GELB, Krakov 11.

Brez rizika, k r se neugaj. nazaj vzame.

Plačilno naročilo.

Dolžnikom dne 9. novembra 1906 v konkurz
prišle tvrdke „Franc Kaiser v Ptuj“ zaukazuje se
s tem, da vpošljejo vse tirjatve, koje še dolgujejo
istej, v roke upravnika mase nemudoma.

Dr. Sikstus vitez pl. Fichtenau

odvetnik v Ptuj,
upravitelj konkurzne mase.

4358-1

Št. 2029.

4312-2

Razpis.

Pri mestni občini idrijski je z duem 1. prosinca 1907 popolniti
novoustanovljeno

mesto drugega mestnega redarja

z letno plačo 720 K, dejalnostno doklado 72 K in pavšalom za obleko 80 K
Mesto je začasno, vendar more biti po enoletnem vseskoz zadovoljivem
službovanju stalno zasedeno.

Prosilci za to službo morajo dokazati, da znajo dobro slovensko čitati
in pisati ter računati in da so zdrave in krepke telesne postave. Prednost pa
imajo prosilci, ki so vojašine prosti.

Pravilno opremljene prošnje naj se vlagajo do 15. grudnia 1906 pri
županstvu v Idriji.

Županstvo v Idriji,
dne 30. listopada 1906.

Šolska zgradba v Ribnici.

Zaradi oddaje zgradbe novega šolskega poslopja v Ribnici se bode dne
17. decembra t. l. popoldne ob 2. uri vršila obravnava v starem
šolskem poslopju v Ribnici.

Deloma že izgotovljena stavbarska dela so proračunjena:

1. Zidarska in težaška dela	K 30878-58
2. Tesarska in pokrovna dela	7625-68
3. Mizararska in ključavničarska dela	7538 87
4. Ključavničarska dela in železje	7480 —
5. Pleskarska dela	827 09
6. Slikarska dela	78.—
Skupaj	K 54428-22

Krajni šolski svet si izrecno pridržuje pravico oddati vsa dela enemu
podjetniku ali pa posamezno.

Podjetnik prevzame že pričetna dela in zalogo materijala, kar se odšteje od
proračunjenih vsot. Do obravnave se lahko pri krajnem šolskem svetu vlože
pismene in zapečatene ponudbe, katerim je priložiti 5% varščine. V 8 dneh
po sprejetju ofertov je varščina dopolniti na 10% ponudne vsote.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se lahko ogledajo do obravnave pri
krajnem šolskem svetu.

Krajni šolski svet Ribnica,
dne 2. decembra 1906.

4348-1

Pozor!

Najfinejše pivo v steklenicah iz puntigamske pivovarne

v se dobiva 4314-3

Meščanski pivarni

na Sv. Petra c. št. 47.

Dostavlja se brezplačno na dom. Dopisnica zadostuje.

V zalogi imam letos izvanredno lepe **skladne koledarje** s krasnim ozadjem.

Koledarji so popolnoma brez napake. Firma in reklama vtisne se brezplačno.

Cene na zahtevo.

Velikanska izbira božičnih in novoletnih razglednic.

I. Bonač
v Ljubljani. 4317-3

Čudite se!
600 nakitnih predmetov samo fl. 1.95.

Prekrasna pozlačena 36-urna precizna ura na sidro z verižico, natančno idola, za kar se 3 leta garantira, moderna svilnata kravata za gospode, 3 najfinejši žepni robci, prstan za gospode z imit. žlehtnim kamnom, ustnik za smodke z jantarjem, eleg. broža za dame (novost), krasno žepno toaletno zrcalo, usnjata denarnica, žepni nož s pripravo, 1 coli čudovito lepih orijentalnih ovratnih biserov, par masetnih gumbov, 3 naprski gumbi, 3% double-zlata s patent. zaklepom, prina niklj. tistnik, par butonov s simili briljantom s pristnim srebrnim kavjem, garant. zelo slično, mičen album s 36 slikami, najlepšimi na svetu, 3 predmeti za šalo v veselje mladim in starim, 20 dopisovalnih predmetov, in še 520 drugih različnih v hiši nepogrešljivih predmetov, skupaj z uroved, ki je sama vredna tega denarja, stane samo fl. 1.95. Razpošilja proti povzetju ali če se denar naprej pošlje razpošiljalnica 4366

S. Urbach, Krakov št. 363/A.

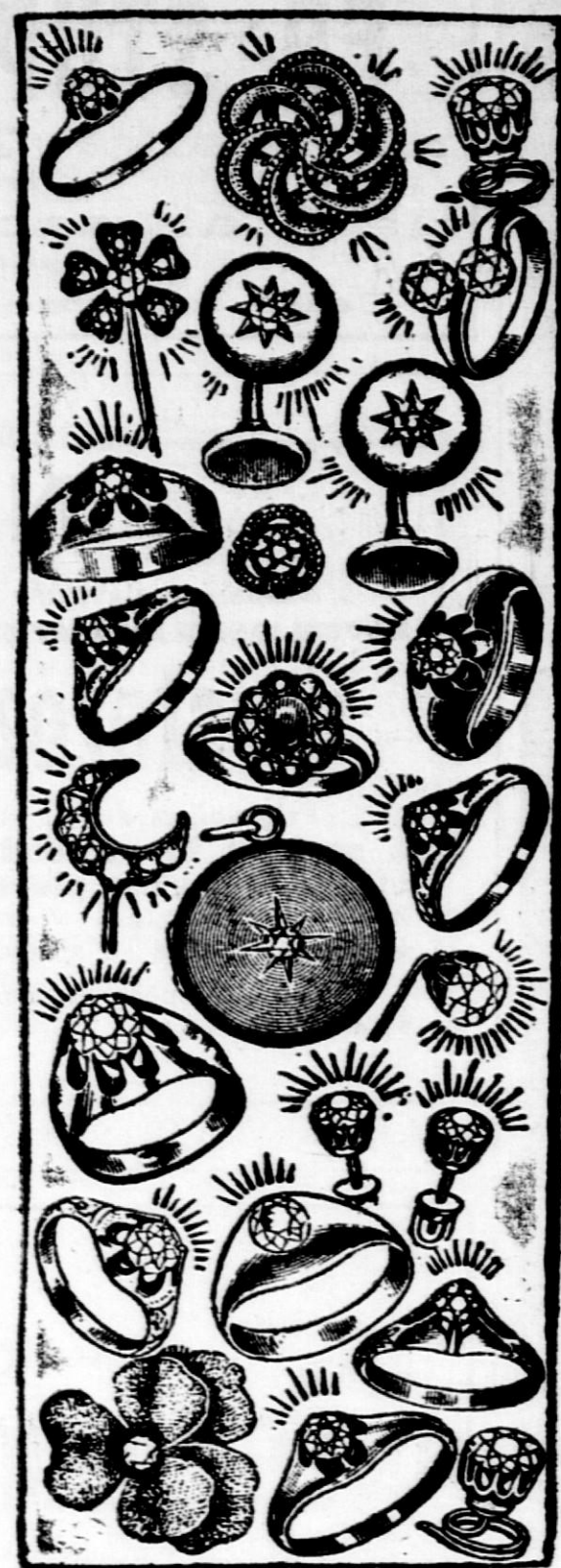
NB. Če bi ne ugajalo, vrnem denar, torej riziko izključen.

Pred nakupom oglejte si velikansko 48

sukneno zalogo

R. Miklauca
v Ljubljani, Špitalske
48 ulice šte. 5.
Ostanki pod ceno!

Ravno prav za božične praznike!

Pri nakupovanju božičnih daril izbrati kaj primerne je ponajveč jako težavno. Ali za letošnje praznike to ne velja, ker izginejo vse težave, če se domislite le „Tudor-skih demantov“. Kakor se lahko prepričate, če si ogledate razstavo Tudor-skih demantov, boste našli tamkaj prelepo izbiro

Ilepitičja s TUDOR-skimi demanti

znanstveno preizkušeni.

Gotovo ne boste imeli niti najmanjih težav, kadar izbirate božična darila, tudi najbolj razvajene prijatelje boste lahko razveselili z njimi.

Prestane, kravatte igle, broše, svetinje (medajlone), manšetne gumbe, uhane itd. itd. s krasno blestečimi Tudor-skimi demanti, znanstveno preizkušeni ter povsem tako lepi, trajni, koristni ter po ceni, kakor si vsakdo misli obična darila

prej **8** Kron pa le **3** kroni.

„TUDOR“-ske demante prodaja

ANTON KRISPER

v Ljubljani, Mesni trg št. 21.

Zunanja naročila se izvršujejo po povzetju.

P. n.

Usojam se vljudo javljati, da sem z današnjim dnevom izročil svojo

trgovino s špecerijskim in kolonijalnim blagom

gospodu Fr. Sarku
(v Kolizeju)

Marije Terezije cesta št. 11.

Najtopleje se zahvaljujoč cenjenim kupovalcem za doslej mi izkazano zaupanje, priporočam tudi svojega naslednika njih prijazni dobrohotnosti, zlasti ker bo p. n. občinstvu lahko postrezal prav pozorno, ker se bo posvetil samo tej trgovini.

Z velespoštovanjem

Jos. Zidar
žitna agentura in komisijaska trgovina na Dunajski cesti št. 31.

P. n.

S tem prijazno naznanjam, da sem z današnjim dnevom prevzel

trgovino s špecerijskim in kolonijalnim blagom

gosp. Jos. Zidarja
(v Kolizeju)

Marije Terezije ceste št. 11.

Trudil se bom, da bom p. n. občinstvu oddajal samo najboljše vrste blago po najnižjih cenah in naj bodo kupovalci prepričani, da bom skrbel za prav pozorno in prijazno postrežbo.

Izvolite se, prosim, za poizkušnjo prepričati o dobroti in nizkih cenah mojega blaga. 4318-2

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Fr. Sark
trgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom v Kolizeju.

V Vilje v Spodnji Siški št. 219

se odda

več lepih stanovanj

z dvema in tremi sobami poleg kuhinje, kleti, drvarnice, vrta, podstrešne ahrane, perilnice in kopalnice za februarjski termin. — Eno stanovanje z dvema sobama in kuhinjo se odda takoj.

Vpraša naj se ravnotam v prodajalnici Marije Večaj. 4179-

Kartoni

za razpošiljanje

klobas in sur. masla.

Najpripravnejša in najcenejša embalaža za 5 kg ovoj.

Cene in vzorci na razpolago.

Mastni papir za ovij. klobas.

Pergam. papir za ovijanje sur. masla.

4316-3 Vpraša naj se pri

Ivanu Bonaču

kartonažna tovarna

v Ljubljani.

Martin Lampert

gostilna „Port Artur“

Ljubljana, Kolodvorske ul. 3

prodaja najboljši

trboveljski premo

Obenem se priporoča slavnemu občinstvu za razne 4006-

vožnje in selitve

po nizkih cenah.

Kašelji

Kdor tega ne uvaža, se pregreši na svojem lastnem telesu!

Kaiserjeve

prsrne karamele

s tremi jelkami.

Zdravniško preizkušeno in priporočeno proti kašlju in hripavosti, kataru, zasliženju in kataru v požiralniku

5120 notarsko poverjenih izpričeval potrjuje, da drže, kar obetajo

Zavoj 20 in 40 vin.

Zalogo imajo: V Orlovih lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v lekarni Jos. Mayr v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani, pri Ubaldu pl. Trnkočju in pri C. Placotju v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič. — V Vipavi v lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri sv. Stefanu Jos. Anok. — V Idriji v lekarni Daniel Pir. — V Metliki v lekarni Ivan Gjuričič, v Radovljici lekarnar A. Roblek, v Novem mestu lekarnar Jos. Matkovič. 4001-5

3499-9

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem svojo

pleskarsko in slikarsko obrt

— iz Kolodvorskih ulic preselil —

na Sv. Petra nasip št. 45

ter se priporočam tudi nadalje za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršujem točno, solidno in po zmernih cenah. o o o o o

Jos. Makovec

pleskar in slikar

Ljubljana, Sv. Petra nasip 45.

Sedlar za komate

se sprejme takoj v stalno službo.

Pojasnila daje Franc Engle, sedlar v Kočevju. 4327-2

A propos!

Ali imate luske na glavi in vam izpadajo lasje? Če je tako, pa poizkusite svetovnoznani

Steckenperferd Bay-Rum
Bergmanna & Co. v Drazdanih in Dečnu na Labi

prej Bergmannov originalni Shampooing Bay-Rum (znamka 2 škrate). Hitro se prepričate o izrednem učinku 2349 te izvrstne lasne vode. 12

V steklenicah po 2 K jo prodajata v Ljubljani: drogerija A. KANC in parf. O. FETICH-FRANKHEIM.

4018-8

Naznanilo.

Z ozirom na inserat v „Slov. Narodu“, da se je tvrdka Jos. Makovec, preselila iz Kolodvorskih ulic, naznanjam, da sem to

pleskarsko in slikarsko firmo

kupil podpisani že pred enim letom, ter bodem izvrševal obrt tudi o o o o o o o o nadalje o o o o o o o o o o

v Kolodvorskih ulicah šte. 6

pod firmo **Karel Makovec.**

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in se priporočam tudi za naprej za mnogobrojna naročila. o o o o

Izvrševal bodem vse točno, solidno o o in po zmernih cenah. o o

Z odličnim spoštovanjem

Karel Makovec
pleskarstvo in slikarstvo.

